

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto

kevät 2005

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto kevät 2005

TNS Gallup Oy on tutkinut Suomen työmarkkinapoliittista mielipideilmastoa kolmen palkansaajien keskusjärjestön, SAKn, STTKn ja AKAVAn toimeksiannosta. Tutkimuksella selvitettiin suomalaisten suhtautumista työmarkkinoiden etujärjestöihin, työmarkkinoiden sopimusjärjestelmään sekä ammattiliittoihin järjestäytymisen syitä ja tarpeellisuutta.

Tutkimusaineisto kerättiin henkilökohtaisina haastatteluina 2.3.-31.3.2005. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1035. Vastajaat edustavat maamme 15 vuotta täyttänyttä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Tulosten luottamusväli on keskimäärin ± 3 %-yksikköä suuntaansa.

Tarvitaanko ammatillista järjestäytymistä?

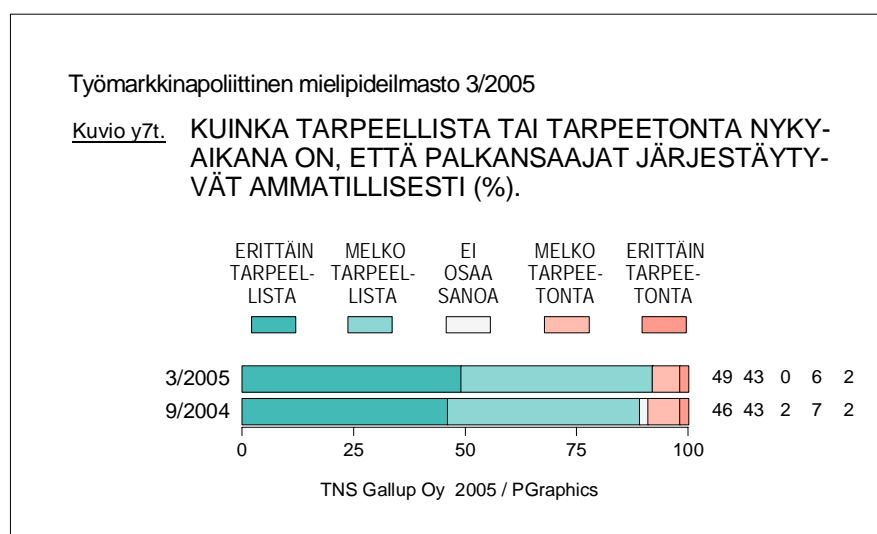
Järjestäytyminen koetaan tarpeelliseksi

Miltei kaikki suomalaiset (92 %) kokevat, että nykyaikana on vähintäänkin melko tarpeellista järjestäytyä ammatillisesti. Mielipide-eroja aiheuttaa lähinnä se, onko asia erittäin vai ainoastaan melko tarpeellista. Suomalaisista miltei puolet (49 %) arvioi järjestäytymisen erittäin tarpeelliseksi.

Järjestäytymisen tarpeellisuus on jopa lisääntynyt viime vuoden syyskuusta (89 % $\rightarrow$ 92 %).

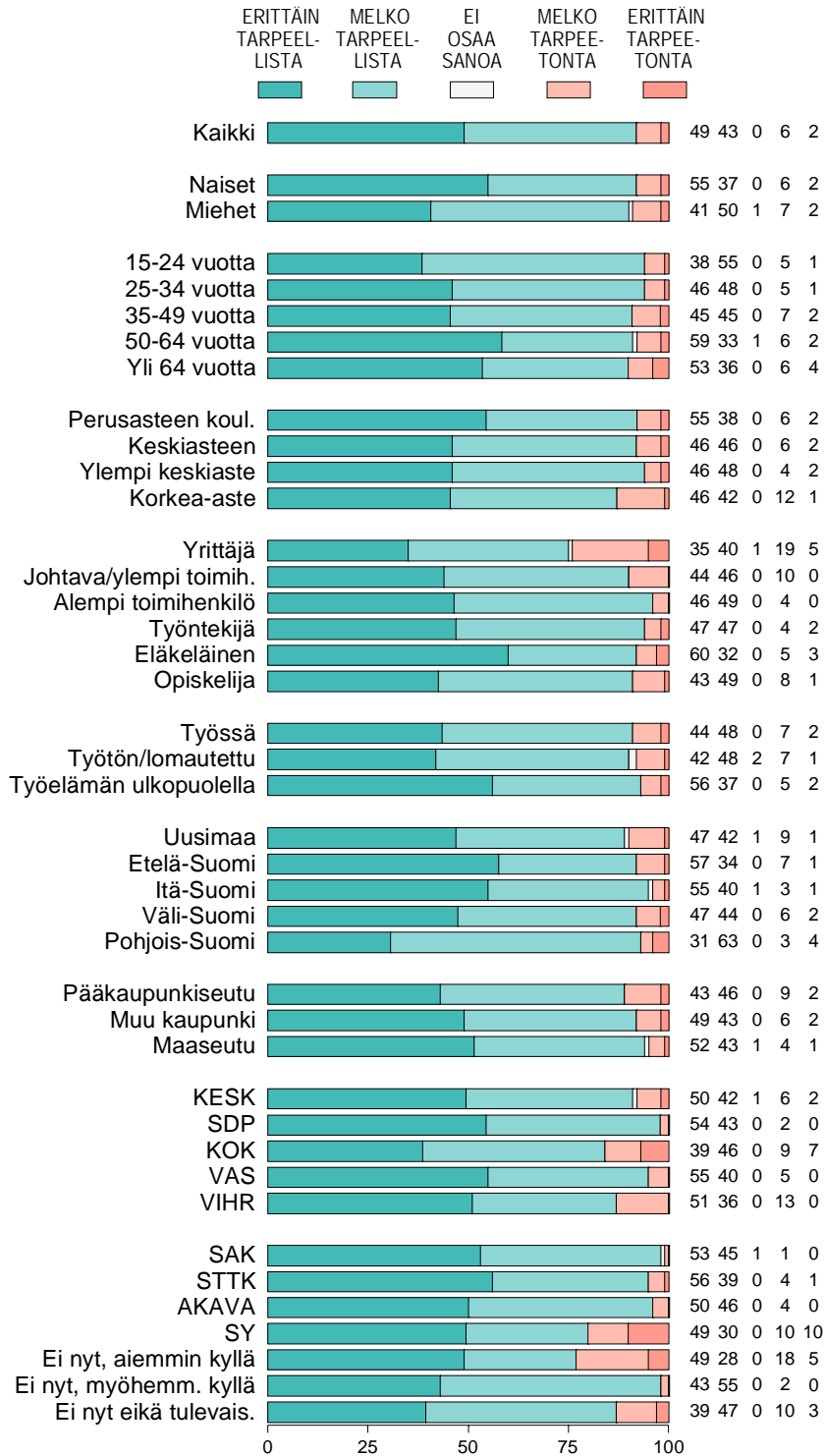
Enemmistö kaikkien palkansaajien keskusjärjestöjen jäsenistä näkee järjestäytymisen erittäin tarpeelliseksi. Puoluekannan mukaan erot ilmenevät lähinnä aste-eroina. Kokoomuksen kannattajat kokevat järjestäytymisen tarpeelliseksi mutta eivät kuitenkaan yhtä tarpeelliseksi kuin muiden suurten puolueiden kannattajat.

Ikätekijä näyttöytyy siten, että nuoret eivät usko järjestäytymisen olevan aivan yhtä välttämätöntä kuin varttuneemmat ikäluokat. Merkillepantavaa tuloksissa on kuitenkin se, että järjestäytymistä aiheellisena pitävät kaikki väestöryhmät yhteiskunnassa olipa sitten kysymys työntekijästä tai yrittäjästä.

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

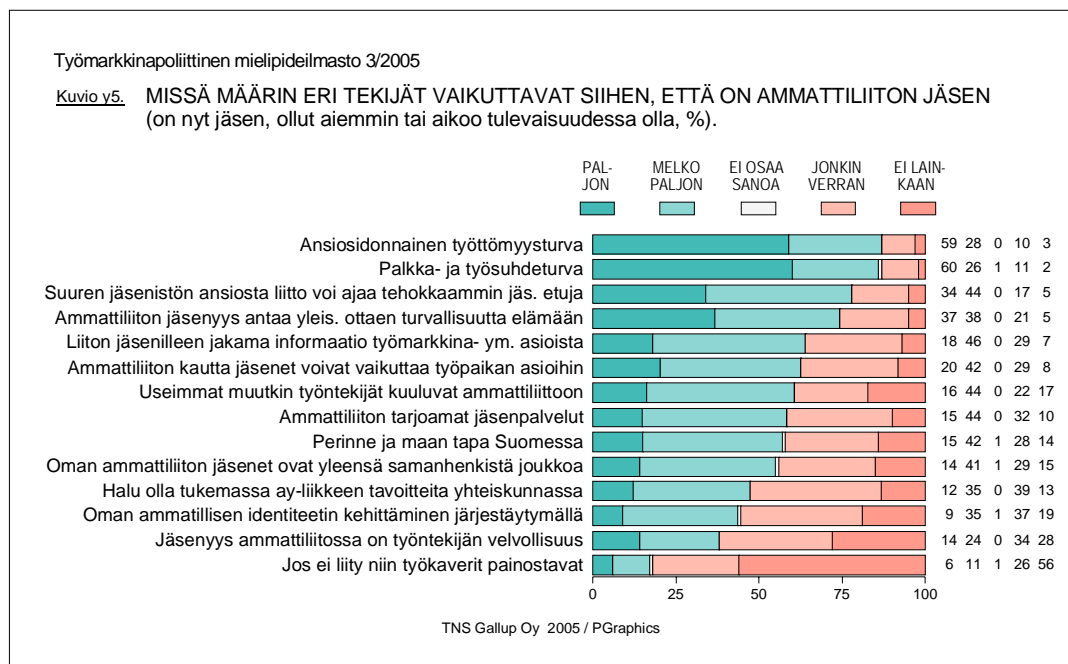
Kuvio y07. KUINKA TARPEELLISTA TAI TARPEETONTA NYKYAIKANA ON, ETTÄ PALKANSAAJAT JÄRJESTÄYTYVÄT AMMATILLISESTI (%).

Palkka- ja työsuhdeturva tärkein syy kuulua ammattiliittoon

Tutkimuksessa palkansaajakeskusjärjestöjen nykyisiltä, entisiltä ja tulevilta jäseniltä tiedusteltiin ammattiliiton jäsenyysperusteita. Tutkimuksessa haluttiin saada tietoa siitä, miksi ammatillinen järjestäytyminen koetaan tarpeelliseksi.

Valtaosa vastaajista ilmoittaa, että ansiosidonnainen työsuhdeturva (87 %), palkka- ja työsuhdeturva (86 %), suuren jäsenistön tuoma tehokkuus jäsenetujen ajamisessa (78 %) sekä yleensä jäsenyyden tuoma turvallisuus (75 %) ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat järjestymisen motiivina joko paljon tai melko paljon.

Kaikki keskeiset syyt olla ammattiliiton jäsen liittyvät tavalla tai toisella palkansaajien kokeman turvattomuuden vähentämiseen. Muuttuvassa ja kiihkeätempoisessa maailmassa ammattiliitot nähdään ikään kuin yhteiskunnallisina "vakuutusyhtiöinä". Jäsenmaksua vastaan koetaan saavan turvaa.

Vähemmän tärkeitä, joskaan ei täysin merkityksettömiä, jäsenyysperusteita ovat mm. jäsenpalvelut, halu olla tukemassa ay-liikkeen tavoitteita laajemmin yhteiskunnassa ja oman ammatillisen identiteetin kehittäminen järjestäytymällä.

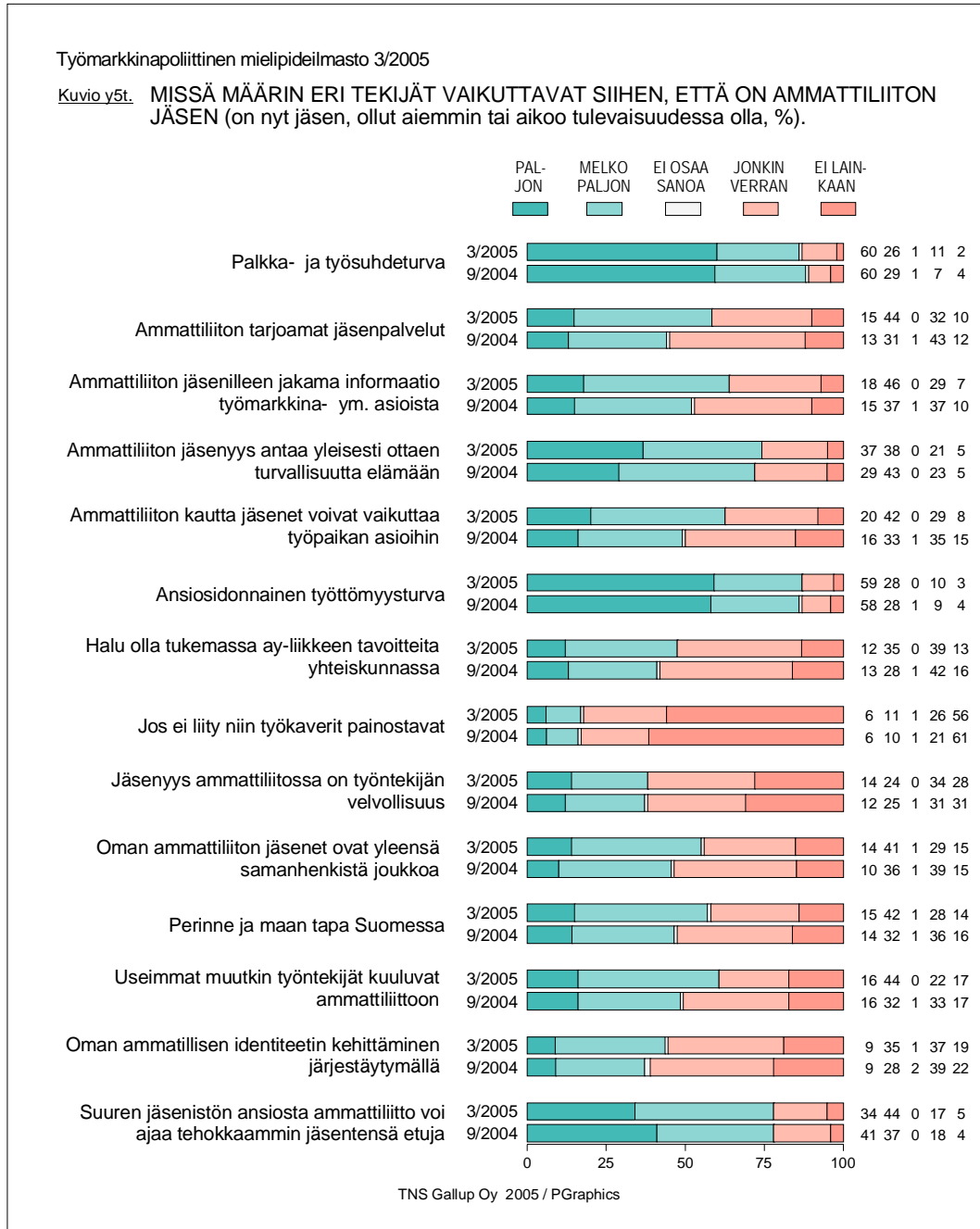
Näkemykset ovat jonkin verran muuttuneet viime syksystä. Tämä näkyy siten, että useampien jäsenyysperusteiden painoarvo on lisääntynyt. Ammattiliiton jäsenpalvelut ja informaatio työmarkkina-asioissa sekä jäsenten mahdollisuus vaikuttaa liiton kautta työpaikan asioihin ovat nyt tärkeämpiä asioita kuin puoli vuotta aiemmin.

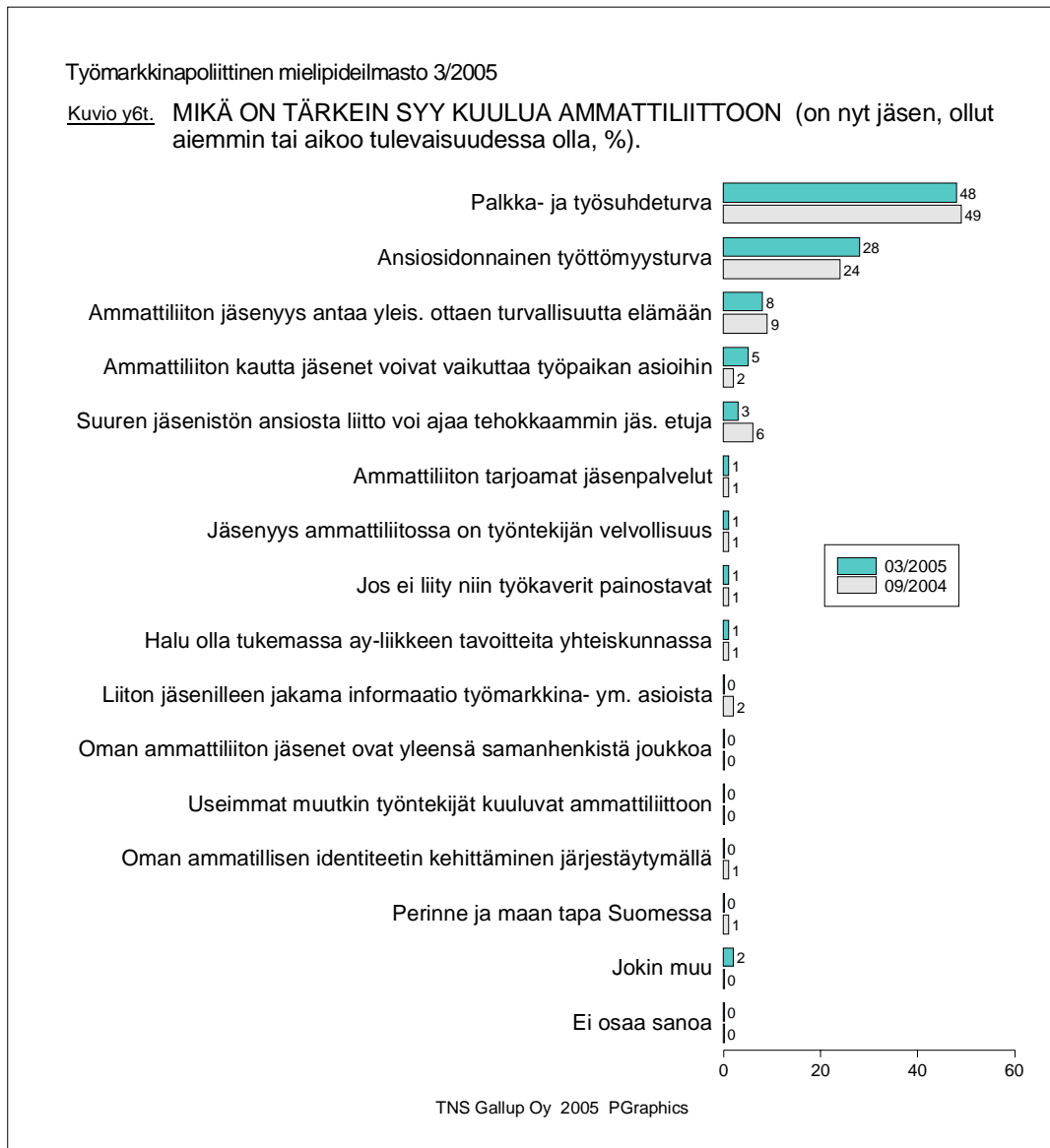
Tuloksista käy ilmi se, että alemmat toimihenkilöt ja työntekijät pitävät monia asioita keskimääräisemmin tärkeinä. Näitä ovat ainakin palkka- ja työsuhdeturva, työpaikan asioihin vaikuttaminen ja ansiosidonnainen työttömyysturva.

Kun sitten kysytään, mikä kaikista asioista on tärkein syy kuulua ammattiliittoon ja on pakko valita vain yksi, nousee kaksi tekijää ylitse muiden. Nämä ovat palkka- ja työsuhdeturva sekä ansiosidonnainen työttömyysturva.

Tulokset ovat säilyneet kutakuinkin ennallaan. Ansiosidonnainen työttömyysturva tärkeimpänä syynä kuulua ammattiliittoon saa kuitenkin hieman aiempaa enemmän mainintoja (24 % → 28 %).

Eri ammattiryhmien väliset erot ovat asiallisesti ottaen vähäisiä. Kaikissa ammattiryhmissä tärkeimmäksi jäsenyysperusteeksi nähdään palkka- ja työsuhdeturva. Myös kaikkien keskusjärjestöjen jäsenten keskuudessa tärkein jäsenyysperuste on sama.

Suomalainen työmarkkina- ja sopimusjärjestelmä – mitä se on?

Työmarkkina- ja sopimusjärjestelmää arvostetaan, mutta enemmistö uskoo sen toimivan liaksi työntantajien ehdoilla

Pelkistävä vastaus otsikon kysymykseen saadaan suomalaisten sopimusjärjestelmän ”kokovartalokuvaa” hahmottelevasta kysymyssarjasta. Siinä vastaajien tuli ottaa kantaa erilaisiin työmarkkinoiden sopimusjärjestelmää koskeviin luonnehdintoihin ja uudistusehdotuksiin. Arvioitavat luonnehdinnat olivat sisällöltään moniaineksisia – aivan kuten asiasta käytävä julkinen keskustelukin, josta kysymysosiot on johdettu.

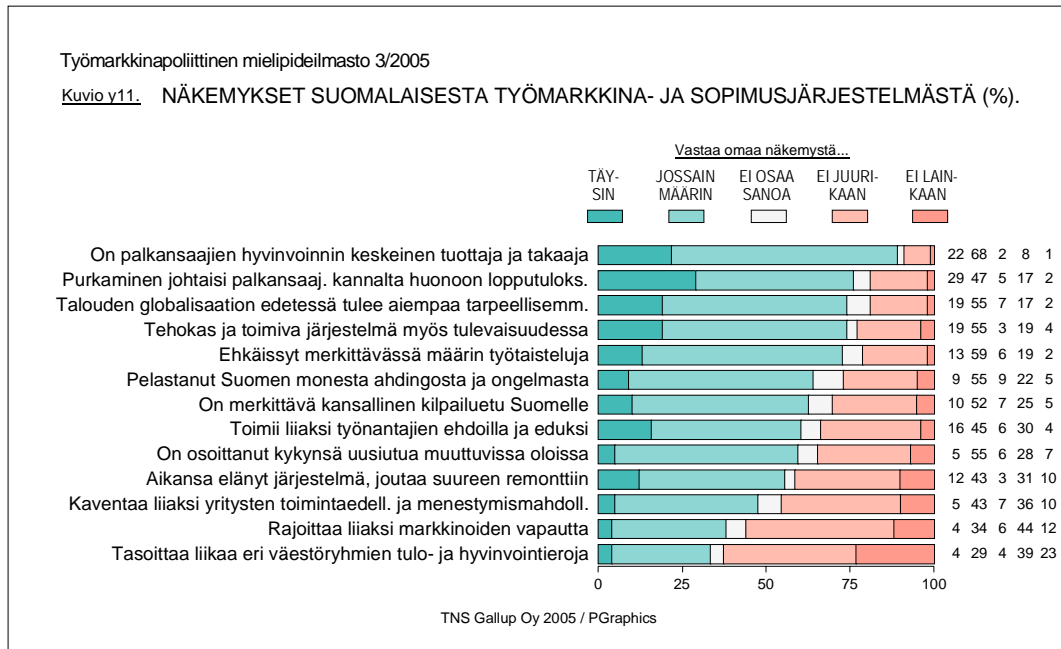
Yleiskuva tuloksista on yksiselitteisesti suomalaista työmarkkina- ja sopimusjärjestelmää arvostava. Järjestelmä nähdään ennen muuta ”palkansaajien hyvinvoinnin keskeiseksi tuottajaksi ja takaajaksi” (90 % yhtyy näkemykseen ainakin jossain määrin). Samalla sen purkamisen katsotaan johtavan palkansaajien kannalta huonoon lopputulokseen (76 %).

Kun listaan lisätään vielä vertailussa korkealle kohoavat määreet ”talouden globalisaation edetessä tulee aiempaa tarpeellisemmaksi” (74 %) ja ”tehokas ja toimiva järjestelmä myös tulevaisuudessa” (74 %), kansalaismielipide ei jätä sanottavaa tulkinnanvaraa.

Kuitenkin eräät järjestelmää kritisoivat näkökohdat nousevat tuloksissa esille. Niitä, jotka katsovat järjestelmän olevan aikansa eläneen ja joutavan suureenkin remonttiin löytyy paljon (57 %). Samaan aikaan vajaa kaksi kolmasosaa (61 %) ilmoittaa järjestelmän toimivan liiaksi työnantajan ehdoilla. Herää kysymys, haluaisiko huomattava osa kansasta reivata järjestelmää enemmän palkansaajajärjestöjä suosivaan suuntaan?

Väestön sisäiset suhtautumiserot ovat kokonaisuutena niukkoja. Järjestelmän toiminnan ”koko-vartalokuva” piirtyy verrattain yhdenmukaiseksi eri väestöryhmien arvioinneissa. Palkansaajien keskusjärjestöjen jäsenet suhtautuvat työmarkkina- ja sopimusjärjestelmään pitkälle samansuuntaisesti. Erot ovat pääasiassa painotus- tai aste-eroja.

Edes tavallisesti takuuvarma vaihtelulähde puoluekanta, ei loihdi tuloksista esille mullistavia mielipide-eroja. Erot ovat, siinä määrin kuin niitä esiintyy, paljon totunnaisten käsitysten mukaisia. Puolueet voi toki tuloksista tunnistaa. Vasemmistopuolueiden kannattajat asettuvat järjestelmää puolustavalle kannalle hieman voimaperäisemmin kuin muiden puolueiden tukijat.

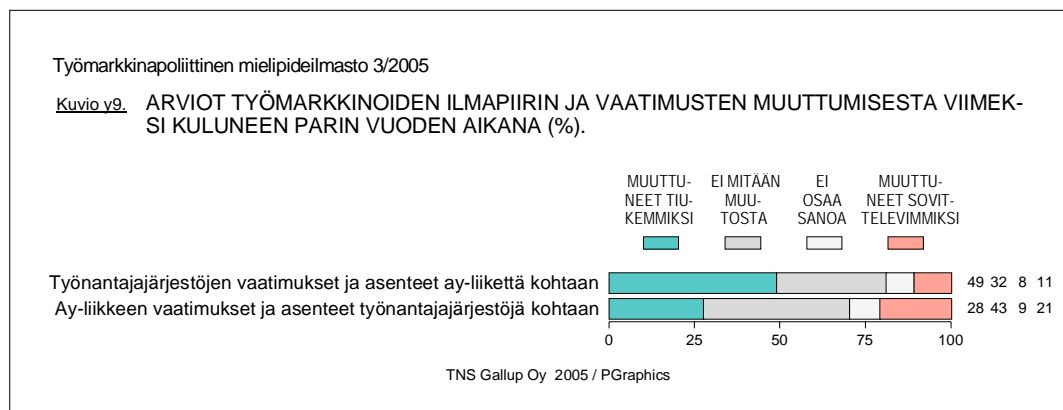
Onko työmarkkinoiden ilmapiiri muuttunut?

Puolet suomalaisista uskoo työnantajajärjestöjen vaatimusten ja asenteiden tiukentuneen

Työmarkkinoiden ilmapiiriä luodattiin tutkimuksessa kahdella kaksiosaisella kysymyksenasettelulla. Aluksi vastaajat arvioivat, ovatko työmarkkinaosapuolten (työnantajajärjestöjen ja ay-liikkeen) vaatimukset ja asenteet toisiaan kohtaan muuttuneet parin viimeksi kuluneen vuoden aikana.

Tämän jälkeen kysyttiin, millaiseksi vastaajat kokevat nämä työmarkkinaosapuolten vaatimukset toisiaan kohtaan, ovatko ne liian tiukkoja vai sovittelevia.

Puolet (49 %) väestöstä kokee työnantajajärjestöjen vaatimusten ja asenteiden ay-liikettä kohtaan tiukentuneen viimeksi kuluneen parin vuoden aikana. Melko vakuuttuneita tästä asiasta ovat etenkin eläkeikää lähestyvät kansalaiset. Vain yksi kymmenestä uskoo työantajaosapuolten otteiden muuttuneen aiempaa sovittelevimmiksi. Yrittäjät ovat panneet merkille keskimäärää useammin työnantajajärjestöjen ”pehmentymistä”.

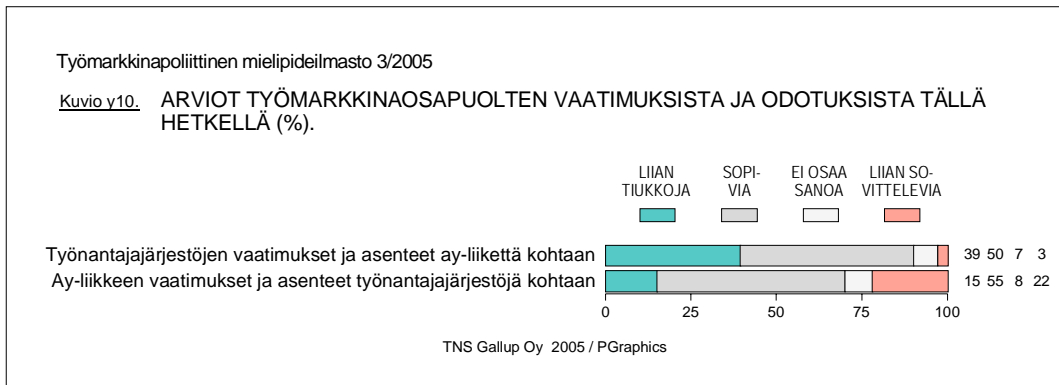

Käsitykset ay-liikkeen vaatimusten ja asenteiden muutoksesta työnantajajärjestöjä kohtaan hajoavat voimakkaammin. Yleisin näkemys on se, että mitään muutosta ei ole tapahtunut. SAKn ja AKAVAn jäsenet ovat tästä asiasta keskimäärää yksimielisempiä. Nuorten keskuudessa on keskimäärää enemmän (36 %) sellaisia, joiden mukaan ay-liikkeen otteet ovat koventuneet muutaman viimeksi kuluneen vuoden aikana.

Eläkeikää lähestyvät pitävät työnantajajärjestöjen otteita liian kovina

Kun sitten kysytään, millaisiksi kansalaiset kokevat osapuolten vaatimukset toisiaan kohtaan saadaan tulokseksi, että noin puolet katsoo molempien työmarkkinaosapuolten vaatimukset ja asenteet toisiaan kohtaan lähinnä sopiviksi. Kuitenkin kaksi viidestä (39 %) arvioi työnantajajärjestöjen reaktiot ja toimet liian tiukoiksi. Vain 15 prosenttia kansasta syyttää ammattiyhdistysliikettä otteiden ylimitoituksesta.

Eläkeikää lähestyvät kansalaiset ja SAKn jäsenet ovat niitä, joilla on muita useammin taipumusta syyllistää työnantajajärjestöjä liian kovista otteista ay-liikettä kohtaan. Niitä, jotka näkevät, että työnantajajärjestöt olisivat liian helläkätisiä ja sovittelevia ei juuri löydy, ei edes yrittäjien keskuudesta.

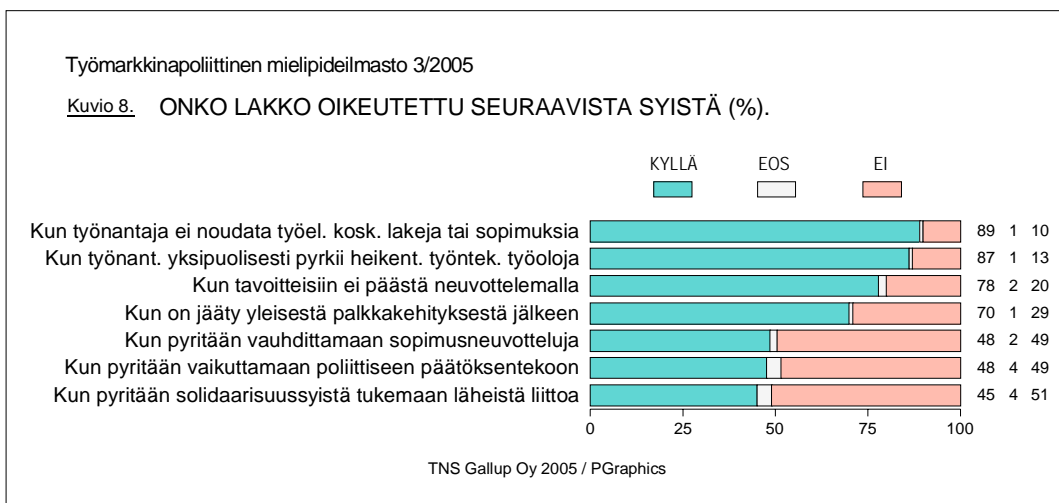
Ovatko työtaistelut vanhentunut keino vaikuttaa?

Sopimusrikkomukset ja työntekijöiden työolojen yksipuolinen heikentäminen hyväksyttävimmät lakon perusteet

Kaikkein oikeutetuimpana periaatteellisena lakon syynä pidetään tilannetta, jossa työnantaja ei noudata työelämää koskevia lakeja tai sopimuksia. Lakko on tällöin yleisesti hyväksytty vastaveto sopimuksen rikkonutta kumppania vastaan. Työtaistelu on silloin oikeutettu 89 prosentin mielestä. Lähes yhtä moni (87 %) hyväksyy työtaistelutoimet myös silloin kun työnantaja yksipuolisesti pyrkii heikentämään työntekijöiden työoloja.

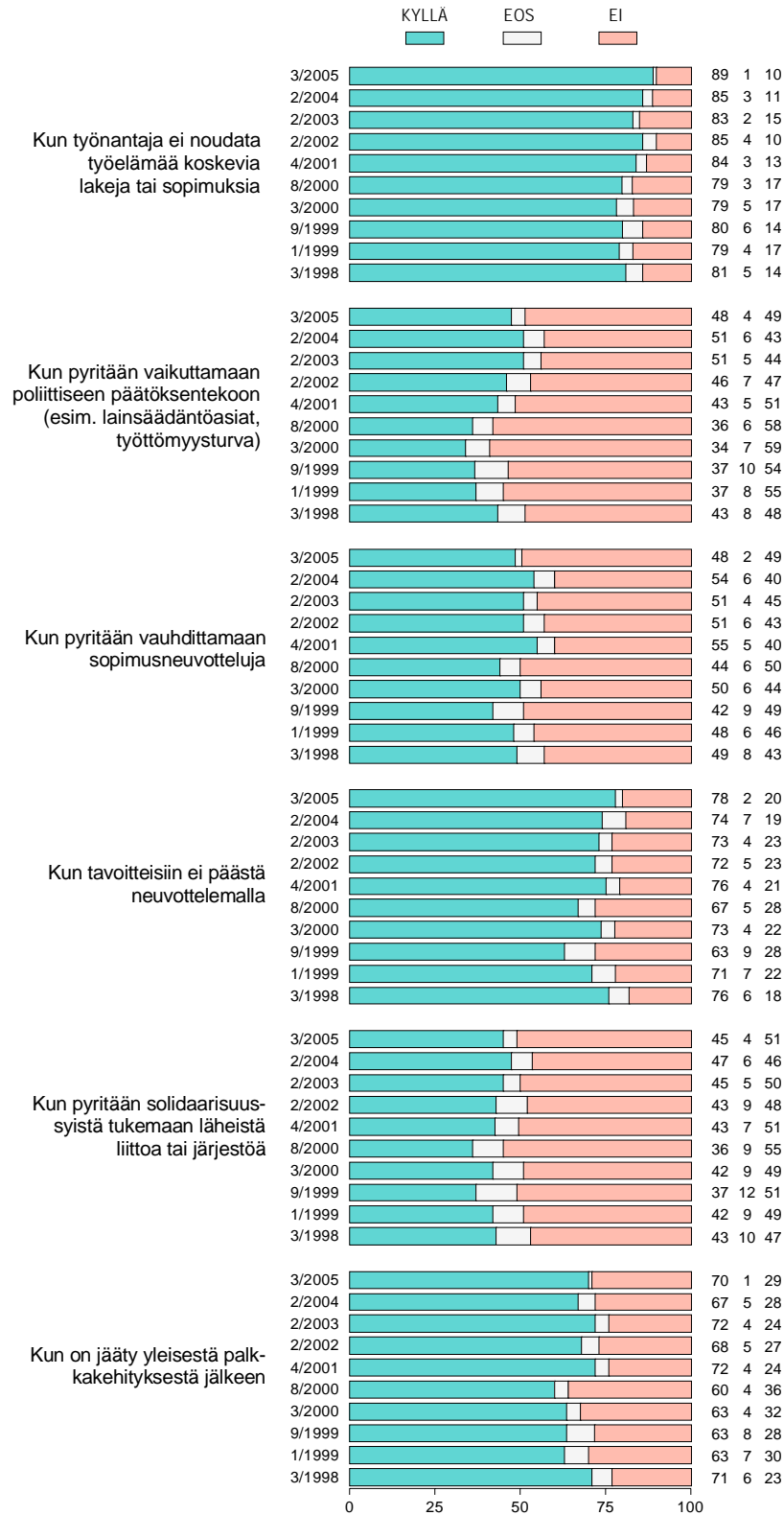
Em. kahden lakkoperusteen lisäksi oikeutettuna syynä pidetään sitä, että tavoitteisiin ei päästä neuvotteluteitse. 78 prosenttia katsoo siinä tilanteessa ”järeät otteet” legitimeiksi. Yli kaksi kolmasosaa (70 %) hyväksyy myös työtaistelun, johon ryhdytään, kun on jääty jälkeen yleisestä palkkakehityksestä.

Muut jäljelle jäävät perusteet eivät saa yhtä suurta kannatusta. Melkein joka toinen suhtautuu hyväksyvästi sopimusneuvottelujen vauhdittamiseen (48 %) sekä poliittiseen päätöksentekoon vaikuttamiseen (48 %) työtaistelutoimenpitein.

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y8t. ONKO LAKKO* OIKEUTETTU SEURAAVISTA SYISTÄ (%).

Suomalaisten suhtautuminen lakkoihin on pysynyt pitkällä sihdillä siltä osin ennallaan, että joka kerta selkeä enemmistö on antanut siunauksensa työnantajan sopimusrikkkeitä vastaan suunnatulle lakolle. Nyt tällaisen lakon hyväksyntä on korkeimmillaan suomalaisten keskuudessa.

Kun suhtautumista perusteisiin tarkastellaan pitemmällä aikavälillä, havaitaan kansalaisten ”lakkoherkkyyden” yleensäkin hieman lisääntyneen 1990-luvun lopusta.

Työnantajan sopimusrikkomukset saavat korkeasti koulutetut ja akavalaiset lakkoalttiiksi

Eri palkansaajien keskusjärjestöjen jäsenet suhtautuvat lakkoperusteisiin melko samalla tavoin. Eräitä eroja kuitenkin voidaan tehdä. Akavalaiset antavat siunauksensa helpommin ja muita useammin sellaisille lakoille, joiden avulla pyritään vastaamaan työnantajien sopimusrikkomuksiin tai etsitään ulospääsyä työnantajan yksipuolisesta työolojen huonontamisesta. Työnantajien sopimusrikkomukset saavat etenkin korkeasti koulutetut vihaisiksi.

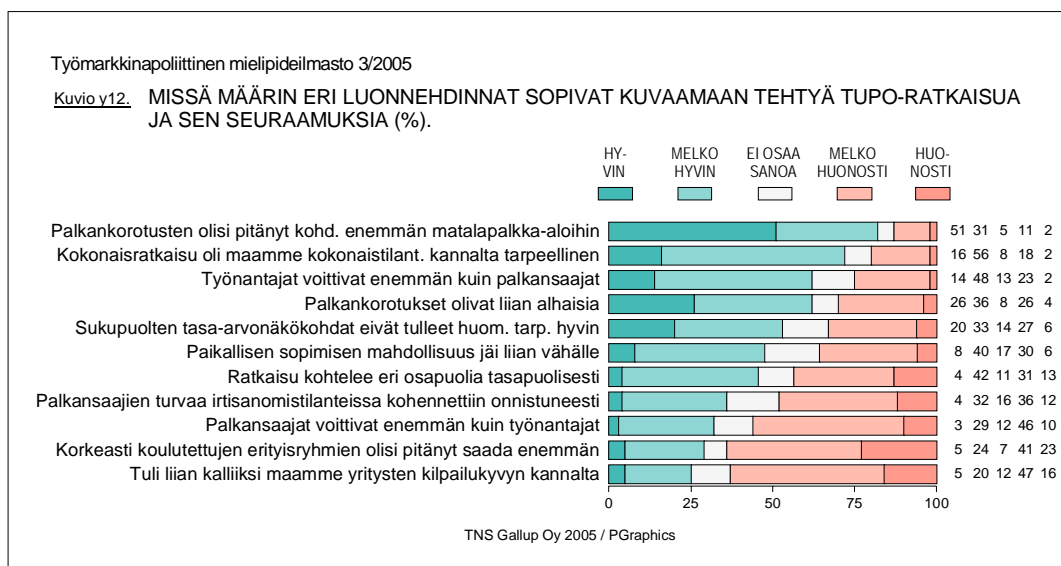
Verrattuna muihin keskusjärjestöihin SAK:n jäsenet hyväksyvät muita useammin lakon kun tavoitteisiin ei päästä, joudutaan vauhdittamaan sopimusneuvotteluja, yritetään vaikuttaa poliittiseen päätöksentekoon tai kun tuetaan läheistä liittoa solidaarisuussyistä.

Suurten puolueiden kannattajien käsitykset ovat yllätyksellisiä: Vasemmistoliiton, SDP:n ja vihreiden kannattajat erottuvat muista hieman lakkomyönteisemmän ajattelutapansa johdosta. Keskustalaisten ja kokoomuslaisten ymmärtämys on vähäisempää ainakin silloin, kun työtaisteluun liittyy määreitä ”poliittinen painostus” tai ”solidaarisuus”. Tosin keskustalaisista 48 prosenttia pitää oikeutettuna lakkoa, jolla yritetään vaikuttaa poliittisiin päätöksiin.

Millaiseksi tulopoliittinen ratkaisu mielletään?

Ratkaisu kokonaisuuden kannalta tarpeellinen mutta palkankorotukset riittämättömiä

Tutkimuksessa vastaajien tuli ottaa kantaa myös erilaisiin toteutunutta tulopoliittista kokonaisratkaisua koskeviin luonnehdintoihin. Arvioinnin kohteena olevat määreet olivat pitkälti niitä, joilla viimeksi tehtyä tupo-ratkaisua on julkisuudessa perusteltu tai kritisoitu.

Yleiskuva tuloksista muodostuu kansalaisten keskuudessa samanaikaisesti tulo- ja palkkoratkaisua sekä puolustavaksi että kritisoivaksi. Viime tulo- ja palkkoratkaisu oli valtaosan mielestä maamme kokonaistalouteen kannalta tarpeellinen. Kansalaiset siis mieltävät kokonaisratkaisun välttämättömäksi. Tämä kannanotto ei kuitenkaan oikeuta sanomaan, että kansalaiset hampaattomasti kiittelisivät ratkaisun sisältöä.

Palkankorotusten nimittäin olisi kansalaisten mielestä pitänyt kohdentua enemmän matalapalkka-aloihin. Samaan hengenvetoon selvä enemmistö toteaa, että palkankorotukset jäivät yleisesti ottaen liian alhaisiksi. Osaksi ehkä juuri tästä johtuu se, että suomalaiset sanovat työnantajien voittaneen viime tulo- ja palkkoratkaisussa enemmän kuin työntekijät. Vain kolmannes väestöstä uskoo, että työntekijät voittivat enemmän kuin työnantajat. Tätä taustaa vasten on ymmärrettävää, että valtaosa ei usko ratkaisun tulleen maamme yritysten kilpailukyvyn kannalta liian kalliiksi.

Etenkin AKAVAn ja SAKn jäsenet pitivät palkankorotuksia liian pieninä

Työntekijöistä jopa enemmän kuin kaksi kolmesta (70 %) valittaa korotusten jääneen liian pieniksi. Alempien ja ylempien toimihenkilöiden ajatukset kulkevat käytännössä aivan samoja polkuja; vähintään kaksi kolmesta kokee palkankorotukset liian alhaisiksi. Jopa yrittäjistä joka toinen asettuu tukemaan palkansaajien näkemyksiä.

AKAVAn ja SAKn jäsenet ovat keskimäärää useammin sitä mieltä, että palkankorotusten olisi tullut olla suurempia. STTKn jäsenet ovat hieman vähemmän tyytymättömiä.

Ratkaisu suosi enemmän työnantajia kuin työntekijöitä

Enemmistön (62 %) mielestä työnantajat voittivat tulo- ja palkkoratkaisussa työntekijöitä enemmän. Varmuuden vuoksi väittämä esitettiin vielä toisin päin eli sanottiin työntekijöiden voittaneen työnantajia enemmän. Enemmistö (56 %) prosenttia kielsi tämän väitteen todenperäisyyden.

Varsinkin alemmat toimihenkilöt uskovat työntekijäpuolen menestyneen heikommin. Myös valtaosa ylemmissä toimihenkilöammateissa työskentelevistä sekä työntekijöistä on asiasta samaa mieltä. Lähinnä vain yrittäjät ja opiskelijat katsovat työntekijöiden saaneen ratkaisusta työnantaja enemmän hyötyä.

Mikä on etujärjestöjen arvostus?

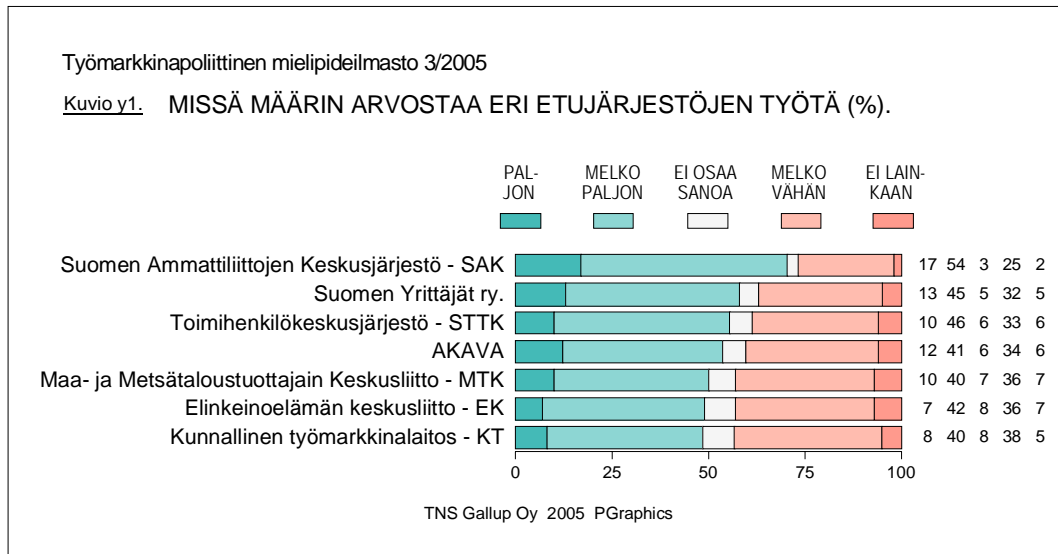
Aiempaa suurempi osa arvostaa etujärjestöjen työtä

Enemmistö suomalaisista arvostaa neljää etujärjestöä. Näiden joukkoon kuuluvat kaikki kolme palkansaajien keskusjärjestöä. Enemmän kuin kaksi suomalaista kolmesta (71 %) sanoo arvostavansa SAKn työtä - 17 prosenttia arvostaa paljon, 54 prosenttia melko paljon.

Tämän jälkeen kolme keskusjärjestöä nauttii jokseenkin samantasoista arvostusta. Enemmistön arvostamia ovat myös Suomen yrittäjät (58 %), STTK (56 %) ja AKAVA (53 %).

Etujärjestöjen työtä koskeville arvioille on ollut ominaista tietty sahausliike. Sen enempää alkuun ylämäkikään ei ole jatkunut pitkään. Nyt niiden osuus, jotka arvostavat paljon tai melko paljon, on lisääntynyt viime syksystä ja vuoden takaisesta. Arvostuksessa on lähestytty kevään 2002 huippuarvioita.

Tuloksista käy kuitenkin ilmi se, että samaan aikaan niiden osuus, jotka arvostavat vähän tai ei ollenkaan, on lisääntynyt. Tämä johtuu siitä, että epätietoisten osuus on vähentynyt. Kansalaisten on tänä keväänä ollut aiempaa helpompaa ottaa kantaa.

SAK kerää arvostusta kaikissa ammattiryhmissä

SAKta arvostetaan varsin laajalti riippumatta poliittis-ideologisista tai edunvalvonnallisista vastakkainasetteluista. Esimerkiksi kokoomuksen ja keskustan kannattajien enemmistö tunnustaa SAKn työn arvon. Useampi kuin kolme neljästä johtavassa asemassa tai ylempänä toimihenkilönä työskentelevästä (78 %) suhtautuu positiivisesti SAKn työhön. Oikeastaan vain yrittäjien keskuudesta havaitsee enemmän kielteisyyttä ja heistäkin 53 prosenttia arvostaa SAKta ainakin melko paljon.

Vaikka porvarillisesti ajattelevat tunnustavat SAKn työn arvon, on vasemmistolainen maailmankatsomus silti paras tunnusmerkki jäljitettäessä SAK-myönteisimpiä kansalaisia. Neljä viidestä (82 %) sosiaalidemokraatista kertoo arvostavansa SAKta. Vasemmistoliittolaisista melkein yhtä moni (78 %) antaa järjestölle tunnustusta. Myös moni Vihreän liiton kannattaja (77 %) yhtyy samaan rintamaan.

STTK toimihenkilöiden suosiossa

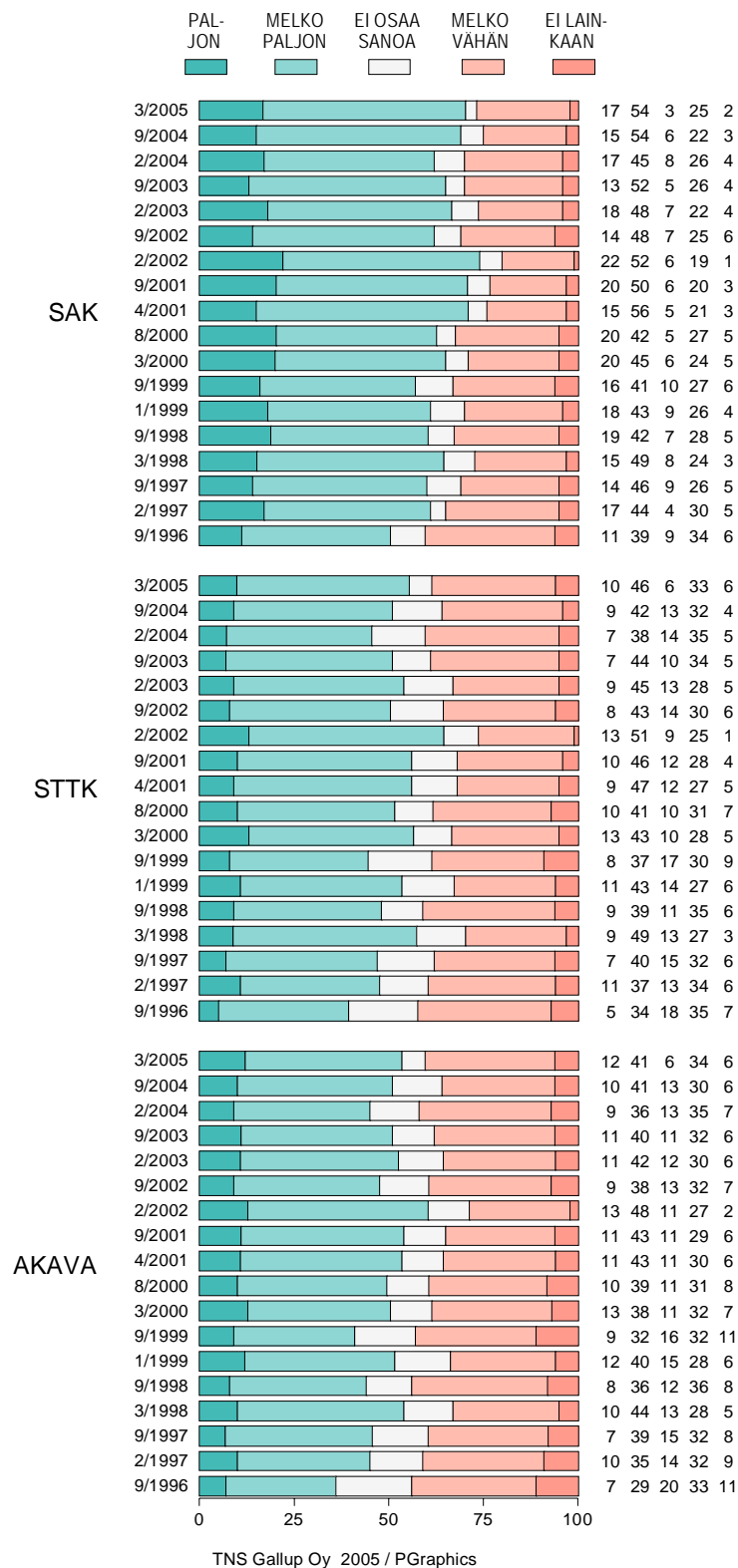
STTKn työn arvostus on suurta ylempien toimihenkilöiden (76 %) keskuudessa. Kaikkien puolueiden kannattajat arvostavat STTKta varsin paljon. Vihreiden kannattajat suhtautuvat järjestöön myönteisimmin: 68 prosenttia arvostaa sitä vähintään melko paljon. Keskustan kannattajista vastaavasti ajattelee 54 prosenttia. SDPn ja Kokoomuksen kannattajat sijoittuvat mielipiteineen näiden väliin.

Korkeasti koulutetut arvostavat Akavaa

AKAVAn arvostus on korkealla ylempien toimihenkilöiden (73 %) ja korkeasti koulutettujen (71 %) keskuudessa. Korkeakoulututkinnon suorittaneet arvostavat järjestön toimia enemmän kuin muiden palkansaajien keskusjärjestöjen työtä. Eri puolueiden kannattajista AKAVA saa eniten pisteitä vihreiltä. Keskustan kannattajien keskuudessa on keskimäärää enemmän varauksellista suhtautumista.

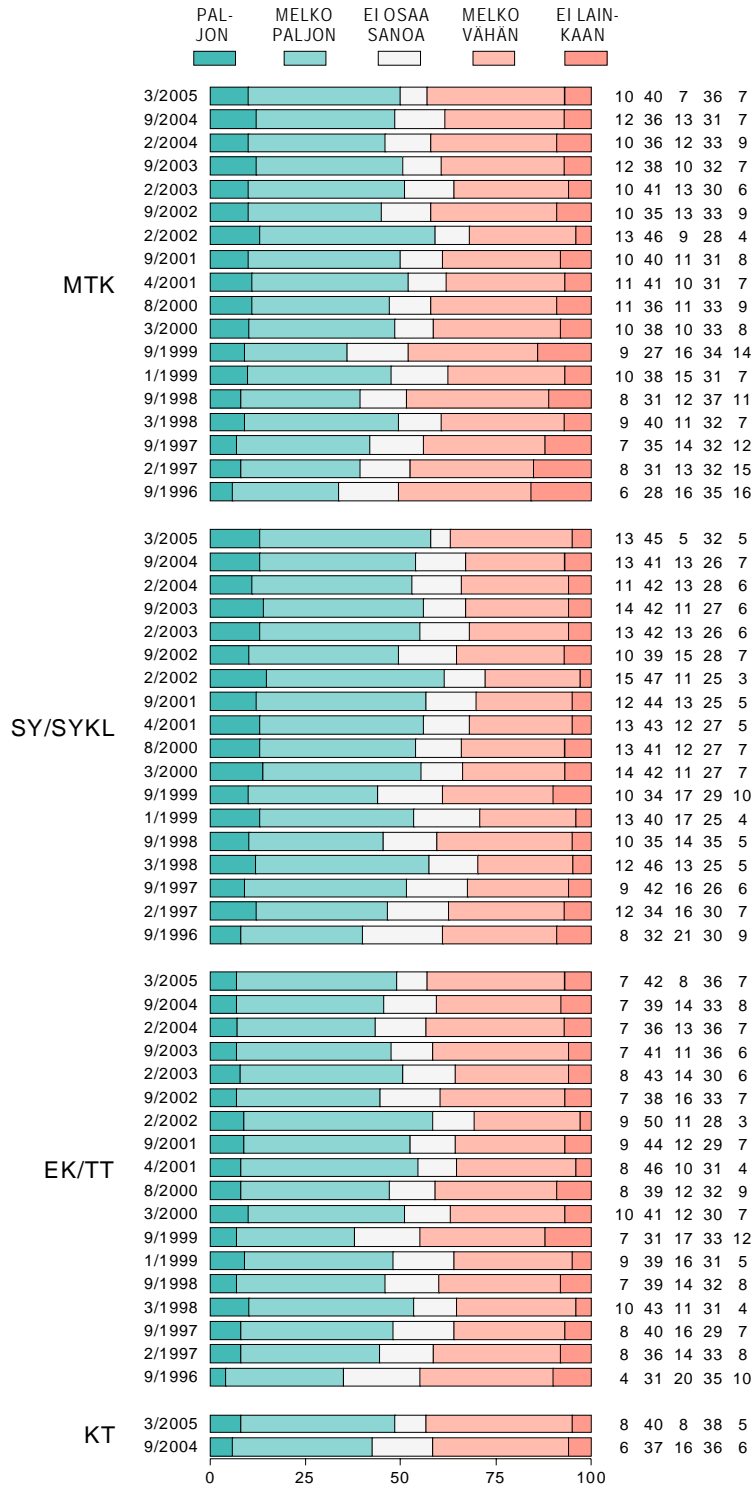
Työmarkkinapolitiittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y1t1. MISSÄ MÄÄRIN ARVOSTAA ERI ETUJÄRJESTÖJEN TYÖTÄ (%).

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y1t2. MISSÄ MÄÄRIN ARVOSTAA ERI ETUJÄRJESTÖJEN TYÖTÄ (%).

Oman keskusjärjestön työtä arvostetaan

Oheiseen taulukkoon on kerätty palkansaajien keskusjärjestöjen jäsenten arviot omastaan ja kahdesta muusta keskusjärjestöstä. Kullakin sarakkeella kerrotaan kyseisen järjestön jäsenten ilmaisema arvostus riveillä mainituista keskusjärjestöistä.

Luvut ovat peräisin laskutoimituksesta, jossa ensin laskettiin yhteen myönteistä ajattelutapaa kuvaavien vaihtoehtojen prosenttiosuudet. Tämän jälkeen tehtiin sama kielteisille mielipiteille ja vähennettiin ne myönteisistä.

Itseisarvoltaan suuri ja etumerkiltään positiivinen luku tarkoittaa siten sitä, että ko. järjestön jäsenissä on selvästi enemmän myönteisesti kuin kielteisesti ajattelevia, negatiivisella etumerkillä varustetut, itseisarvoltaan vastaavankokoiset luvut viittaisivat tilanteen olevan päinvastainen. Arviot ”omasta” organisaatiosta on lihavoitu.

Taulukko 1 Palkansaajien keskusjärjestöjen jäsenten järjestöihin kohdistama arvostus vuosina 2004 ja 2005 (paljon+melko paljon osuudet miinus melko vähän+ei lainkaan osuudet).

	SAK	STTK	AKAVA
• SAK 2003	+53	+49	+32
• SAK 2004	+67	+54	+40
• SAK 2005	+72	+57	+59
• STTK 2003	+21	+48	+30
• STTK 2004	+18	+61	+18
• STTK 2005	+22	+67	+44
• AKAVA 2003.....	+14	+27	+50
• AKAVA 2004.....	+3	+42	+65
• AKAVA 2005.....	+9	+40	+62

Vaikuttaa siltä, että kaikilla kolmella palkansaajien keskusjärjestöllä on tällä hetkellä melko paljon järjestöä arvostavia jäseniä. Aina näin ei ole ollut. Vuonna 2003 oli havaittavissa se, että lukemat olivat selvästi nykyisiä vaatimattomampia.

Miten palkansaajien keskusjärjestöt ajavat jäsenkunnan etuja?

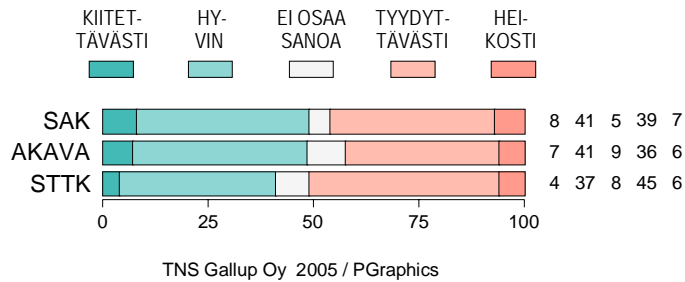
Keskusjärjestöjen arvosanat jäsenten etujen ajamisessa ovat parantuneet puolen vuoden aikana

Haastatellut arvioivat myös palkansaajakeskusjärjestöjen SAKn, STTKn ja AKAVAn onnistumista jäsenkunnan etujen ajamisessa. Kutakin järjestöä arvioitiin neliportaisella asteikolla - kiittävästi, hyvin, tyydyttävästi tai heikosti.

Kaikkien keskusjärjestöjen arvioidaan ajaneen jäsenkuntansa etuja vähintään tyydyttävästi. Heikkoja arvosanoja annetaan erittäin vähän. Mikäli tarkastellaan kiitettävän ja hyvä arvosanan antaneiden osuutta niin vähintään hyvän arvion jäsenkuntansa etujen ajamisesta SAKlle antaa 49 prosenttia vastaajista. Kahdeksan prosentin mielestä SAK on suoriutunut tehtävästä kiittävästi, reilu kaksi viidesosaa (41 %) arvelee sen onnistuneen hyvin.

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y2. KUINKA PALKANSAAJAKESKUSJÄRJESTÖT OVAT ONNISTUNEET JÄSENKUNTANSA ETUJEN AJAMISSESSA VIIME VUOSINA (%).

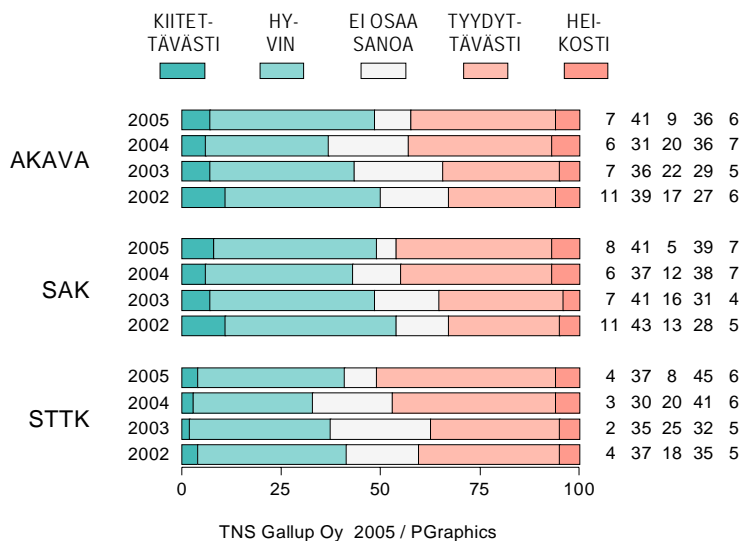

AKAVA on ajanut kansalaisten mielestä jäsenistönsä intressejä käytännössä vähintään yhtä hyvin kuin SAK. Kansalaisista 48 prosenttia sanoo AKAVAn hoitaneen edunvalvontansa hyvin (kiitettävästi 7 % ja hyvin 41 %). STTK:n onnistuminen arvioidaan hieman vaatimattomammaksi. Reilu kaksi viidesosaa (41 %) arvioi STTK:n onnistuneen edunvalvonnassa vähintäänkin hyvin (kiitettävästi 4 % ja hyvin 37 %). Suhteellisesti eniten asemaansa tällä mittarilla on parantanut AKAVA.

Kansalaiset antavat nyt keskusjärjestöille selvästi parempia arvosanoja kuin viime vuoden syksyllä. Samaan aikaan palkansaajien keskusjärjestöjen työn arvostus on kohentunut aiemmasta. Muutosta voi ainakin osaksi selittää sillä, että osalla väestöstä on tuoreessa muistissa tehty tulopoliittinen ratkaisu.

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y2t. KUINKA PALKANSAAJAKESKUSJÄRJESTÖT OVAT ONNISTUNEET JÄSENKUNTANSA ETUJEN AJAMISSESSA VIIME VUOSINA (%).

Kun tuloksia tarkastellaan keskusjärjestöjen jäsenten keskuudessa käy ilmi, että arvioitaessa omaa ja vierasta keskusjärjestöä ovat perusteet erilaisia. Oman keskusjärjestön onnistumiseen jäsenten etujen ajamisessa suhtaudutaan pääsääntöisesti varauksellisemmin kuin muihin järjestöihin.

AKAVAn ja SAKn jäsenet ovat oman keskusjärjestönsä tuloksellisuuteen jonkin verran vähemmän tyytyväisiä kuin STTKn jäsenet.

Vierasarvioista käy ilmi se, että SAKn jäsenet ihastelevat AKAVAA ja akavalaiset vastavuoroisesti SAKta. STTKn jäsenet uskovat SAKn onnistuneen hyvin.

Taulukko 2 Palkansaajien keskusjärjestöjen jäsenten käsitykset siitä, miten keskusjärjestöt ovat onnistuneet jäsenkunnan etujen ajamisessa. Niiden osuus, joiden mielestä onnistuminen on kiitettävää tai hyvää tasoa.

	SAK	STTK	AKAVA
	%	%	%
• SAK.....	41	65	65
• STTK.....	38	57	42
• AKAVA.....	53	51	37

Etujärjestöjen imagot

Palkansaajakeskusjärjestöt muiden etujärjestöjen edellä

Suomalaisten mielikuvia etujärjestöistä selvitettiin tutkimuksessa useammalla erillisellä kysymyksenasettelulla. Järjestöjen ominaisuusprofiilia selvitettiin ns. attribuuttitekniikkaa käyttäen. Vastaajien tuli ilmoittaa kaikki ne ominaisuudet, jotka sopivat kuvaamaan ao. järjestöjä.

Järjestöjen kuvaa voidaan tarkastella joko suhteessa itseensä eli vertailemalla eri ominaisuuksien sopivuutta ilmaisevien prosenttilukujen suuruusjärjestyksestä tai suhteessa muihin järjestöihin. Nämä erilaiset tarkastelunäkökulmat antavat osaksi erilaisen tuloksen siksi, että vaikka jokin ominaisuus osoittautuisi leimalliseksi jollekin järjestölle, se saattaa kuitenkin olla vielä tyypillisempi jollekin toiselle. Tässä raportissa yritetään kiinnittää huomiota näihin molempiin näkökulmiin.

Myös muutostarkastelussa vertailua on hyvä suorittaa. Joskus saattaa kaikkien järjestöjen imago olla parantunut. Tärkeäksi tällaisessa tilanteessa tulee se, kuka on kohottanut kasvojaan kaikkein eniten.

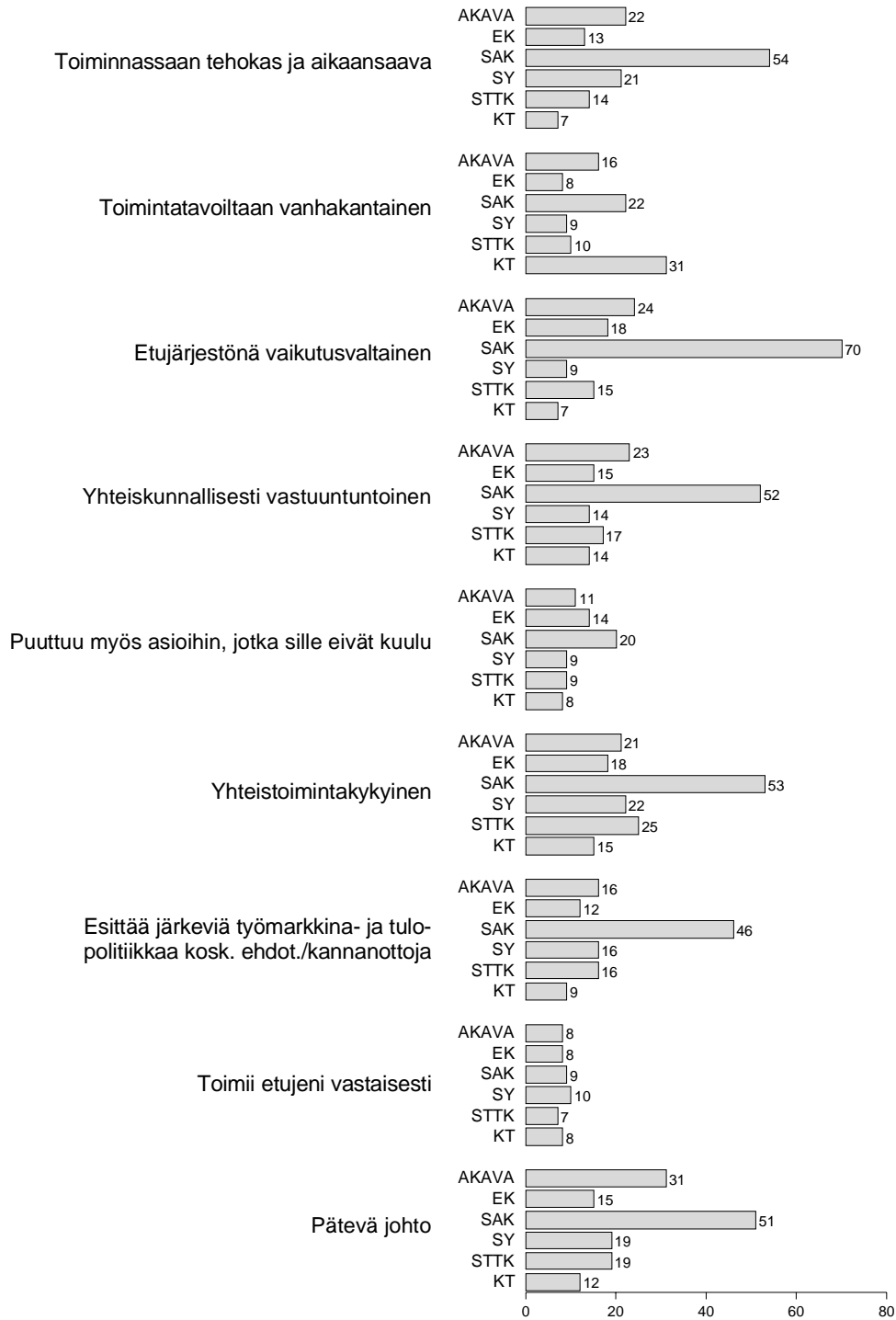
Jos ajatellaan, että kyky synnyttää kansalaisissa ylipäättään mielikuvia on myönteinen piirre, palkansaajien keskusjärjestöjen tilanne on vähintään kohtalainen. Niiden asema kansalaisten keskuudessa on vankempi kuin muiden etujärjestöjen. SAKn voimakas asema heijastuu tuloksiin siten, että siihen liitetään kaikkein yleisimmin melkein kaikki esitetyt ominaisuudet, ovatpa ne sitten positiivisia tai negatiivisia.

Palkansaajakeskusjärjestöillä parhaat imagopisteet

Kun järjestöjä vertaillaan toisiinsa, voidaan tämä tehdä vertailemalla järjestöjä ominaisuuksittain. Toinen mahdollisuus on rakentaa ominaisuuksien kautta kullekin ”kokonaisimago”. Seuraavassa on järjestöille annettu pisteitä sen mukaan, miten ne ovat selviytyneet keskinäisessä kilpailussa suuren yleisön silmissä. Lisäksi vertailussa on huomioitu ykkössijojen summa.

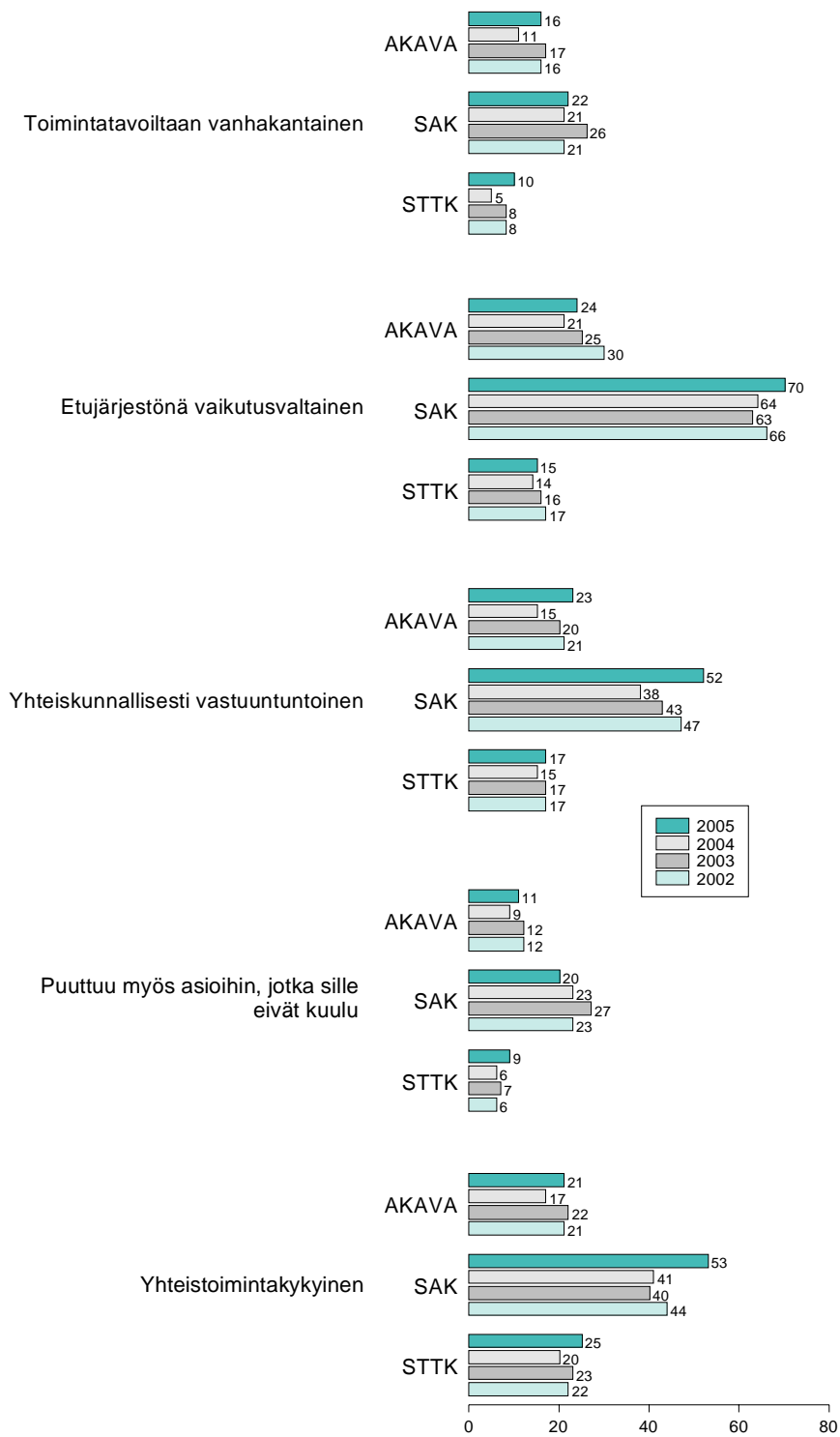
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y3. ARVIOT ETUJÄRJESTÖJEN OMINAISUUKSISTA (monivalintakysymys, %).

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y3p. ARVIOT ETUJÄRJESTÖJEN OMINAISUUKSISTA: PALKAN-SAAJAKESKUSJÄRJESTÖT VUOSINA 2002-2005 (%).

Taulukko 2 Etujärjestöjen imagot 2005. Pistevertailu. Järjestöille on annettu jokaisen ominaisuuden kohdalla pisteitä paremmuudesta. Negatiivisen ominaisuuden kohdalla pisteitä eniten saa järjestö, johon kansalaiset liittävät ao. ominaisuutta kaikkein vähiten.

	SAK	STTK	AKAVA	SY	EK	KT
Tehokas ja aikaansaava	6	3.	5.	4.	2.	1.
Vanhakantainen	2.	4.	3.	5.	6.	1.
Vaikutusvaltainen	6.	3.	5.	2.	4.	1.
Yhteiskunnallisesti vastuuntuntoinen	6.	4.	5.	2.	3.	2.
Puuttuu asioihin, jotka eivät kuulu	2.	5.	3.	5.	4.	6.
Yhteistoimintakykyinen	6.	5.	3.	4.	2.	1.
Järkeviä työmarkkinapol. ehdotuksia	6.	5.	5.	5.	4.	3.
Toimii etujeni vastaisesti	4.	6.	5.	3.	5.	5.
Pätevä johto	6.	4.	5.	4.	3.	2.
Järjestyssijojen summa	44	39	39	34	33	22
Ykkössijojen summa	6	1	0	0	1	1

Etujärjestöt asettuvat kokonaisimagon mukaan seuraavaan järjestykseen kun otetaan huomioon sekä järjestyssijapisteytys että ykkössijojen määrä:

SYKSY 2004

1. SAK
2. STTK
3. AKAVA
4. Suomen Yrittäjät
5. TT
6. Kunnallinen työmarkkinalaitos

KEVÄT 2005

1. SAK
2. STTK
3. AKAVA
4. Suomen Yrittäjät
5. EK
6. Kunnallinen työmarkkinalaitos

Tuloksia voi verrata aiempien tutkimusten tuloksiin. Merkittävimmät muutokset viime syksyyn jokaisen palkansaajien keskusjärjestön osalta erikseen ovat seuraavat.

SAK

- SAKn julkinen kuva on parantunut etenkin yhteiskunnallisessa vastuuntuntoisuudessa ja yhteistoimintakyvyssä.

STTK

- STTKn osalta imagon parantumista on havaittavissa lähinnä yhteistoimintakykyisyydessä.

AKAVA

- AKAVAn kasvat ovat kohentuneet puolen vuoden aikana kolmessa asiassa. Nämä ovat johdon pätevyys, yhteiskunnallinen vastuuntuntoisuus ja toiminnan tehokkuus ja aikaansaavuus.

Keneltä järkeviä työmarkkinapoliittisia ehdotuksia?

Kun vastaajilta kysytään, mitkä kaikki etujärjestöt esittävät järkeviä työmarkkina- ja tulopoliittikaa koskevia ehdotuksia ja kannanottoja niin vajaan puolet väestöstä kokee SAKn sanomiset järkeviksi työmarkkina- ja tulopoliitikassa.

Muut keskusjärjestöt kamppailevat suhteellisen tasapäisesti jäljelle jäävistä 'äänistä'. STTKn, AKAVAn ja Suomen Yrittäjien keskinäinen mittelo päätyy tällä kertaa tasapeliin. Tuloksista voi nähdä myös sen, että imagokamppailussa kansalaisten keskuudessa työnantajapuolta edustava Elinkeinoelämän keskusliitto ei pärjää kovin hyvin.

Mielipiteet ovat muuttuneet vuodesta 2004 melko vähän. AKAVAn ja SAKn sanomaan ehkä uskotaan aiempaa hieman enemmän.

Taulukko 3 Mitkä järjestöt esittävät järkeviä työmarkkina- ja tulopoliittisia ehdotuksia/kannanottoja?

	2003	2004	2005
	%	%	%
• SAK	39	43	46
• STTK	16	16	16
• AKAVA	18	14	16
• Suomen Yrittäjät.....	16	12	16
• TT/EK	14	12	12
• Kunnallinen työmarkkinalaitos	13	8	9

Mitkä järjestöt ovat vaikutusvaltaisia?

Järjestöjen vaikutusvaltaa arvioitaessa nousevat kolmen kärkeen SAK, AKAVA ja EK. Vähiten vaikutusvaltaisiksi koetaan Kunnallinen työmarkkinalaitos ja Suomen Yrittäjät.

Mielipiteet ovat muuttuneet vuoden 2004 syksystä jonkin verran. SAKhon ja AKAVAan liitetään aiempaa enemmän vaikutusvaltaisuutta. EK on kansalle vielä tuntematon vaikuttaja, mikä selittää vaikutusvallan vähentymistä verrattuna TTn viime syksyn lukemaan.

Taulukko 4 Mitkä järjestöt ovat vaikutusvaltaisia?

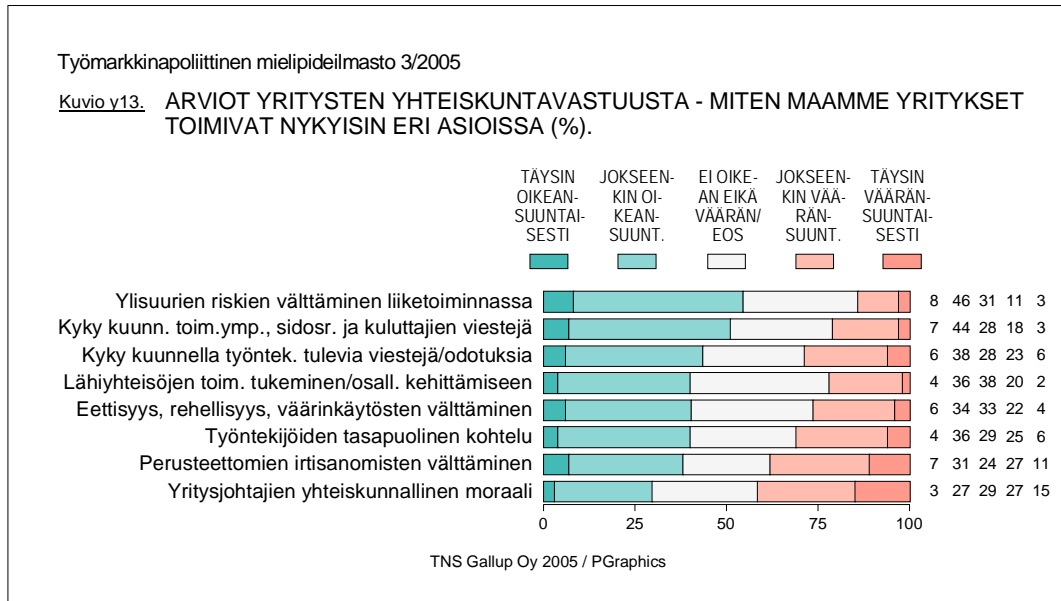
	2003	2004	2005
	%	%	%
• SAK	63	65	70
• AKAVA	25	21	24
• TT/EK	26	22	18
• STTK	16	14	15
• Suomen Yrittäjät.....	11	7	9
• Kunnallinen työmarkkinalaitos	12	5	7

Käsitykset suomalaisten yritysten yhteiskuntavastuusta – onko sitä?

Kansalaiset aiempaa vakuuttuneempia siitä, että yritykset välttävät ylisuurien riskien ottamista liiketoiminnassa

Viimeksi kuluneen parin kolmen vuoden aikana on maassamme lisääntyvässä määrin keskusteltu yritysten yhteiskuntavastuusta. Keskustelu on saanut kiihkeitä sävyjä etenkin silloin kun julkisuuteen on tullut irtisanomisilmoituksia, joiden perustelut on asetettu kyseenalaisiksi.

Koska yhteiskuntavastuu sisältää muitakin ulottuvuuksia kuin työllistämisenäkökohdan vastaajille esitettiin kysymyksenasettelu, jossa he arvioivat suomalaisten yritysten yhteiskuntavastuuta kaikkiaan kahdeksassa eri asiassa. Tehtävänä oli jokaisessa asiassa sanoa, toimivatko maamme yritykset oikean- vai vääräsuuntaisesti.

Suomalaisilla ei ole kovinkaan yksimielistä käsitystä siitä, miten yritykset yleensä toimivat eri asioissa. Mielipiteet hajoavat voimakkaasti. Mielipiteitä tarkastellaan seuraavassa sen mukaan painottuvatko ne enemmän hyväksyvien vai tuomitsevien kannanottojen suuntaan.

Kuudessa kysytyssä asiassa kahdeksasta kansalaisten käsitykset painottuvat enemmän suuntaan, jossa yritysten toiminta maassamme on ainakin jossain määrin oikeasuuntaista. Nämä hyväksyntää saavat asiat ovat kyky kuulla toimintaympäristön viestejä, työntekijöiden tasapuolinen kuuntelu, ylisuurien riskien välttäminen, kyky kuulla työntekijöiltä tulevia viestejä, yleensä väärinkäytösten välttäminen sekä lähiyhteisöjen toiminnan tukeminen.

Kansalaisten luottamus siihen, että yritykset osaavat välttää ylisuurien riskien ottamista liiketoiminnassa on selvästi lisääntynyt vuoden takaisesta, jolloin asiaa kysyttiin edellisen kerran.

Kaksi viidestä epäilee yritysjohdajien yhteiskunnallista moraal

Kritiikkiä tulee kahdessa asiassa. Ensinnäkin väestöstä 38 % arvioi, että yritykset toimivat vääransuuntaisesti kun puhutaan perusteettomien irtisanomisten välttämisestä. Toinen asia, johon kohdentuu huomattavassa määrin arvostelua, on yritysjohdajien yhteiskunnallinen moraal. Suomalaisista 42 % on sitä mieltä, että yritysjohdajat toimivat yhteiskunnallista moraalista koskeissa asioissa väärän suuntaisesti. Käsitykset yritysjohdajien ”moraalittomuudesta” ovat yhteydessä käsityksiin irtisanomisista, ei siihen, mitkä ovat näkemykset yritysten toiminnan eettisyydestä tai rehellisyydestä yleensä.

Kansalaisten usko yritysjohdajien yhteiskunnalliseen moraaliiin ja siihen, että yritykset välttävät perusteettomia irtisanomisia on jonkin verran lisääntynyt keväästä 2004.

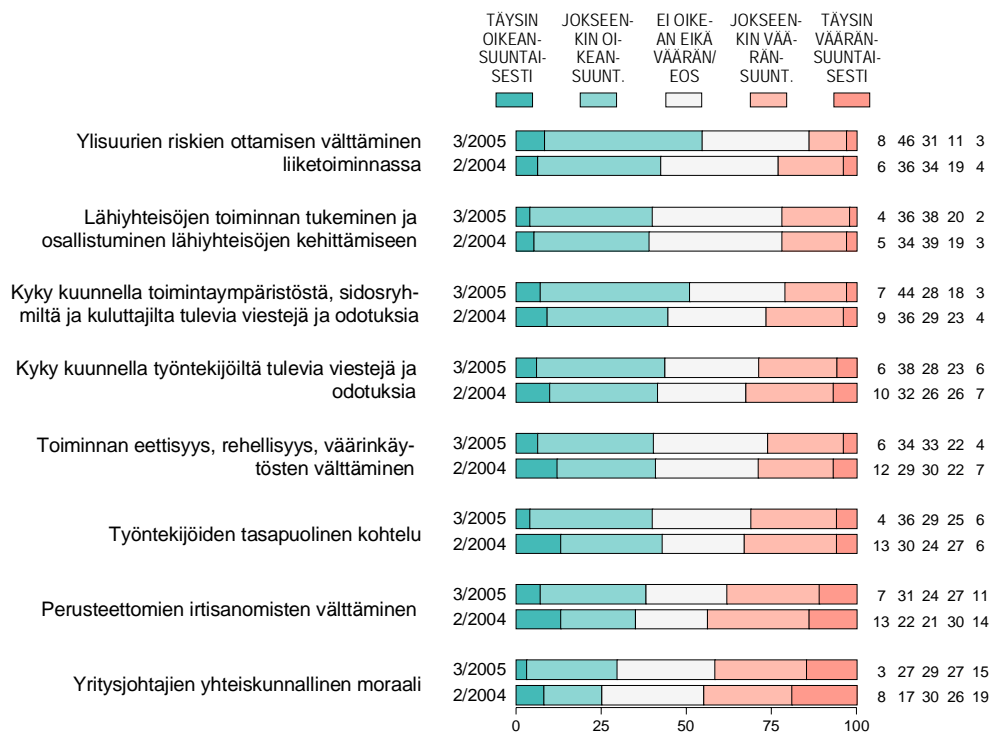
Alemmat toimihenkilöt ja STTKn jäsenet epäilevät muita enemmän yritysten toimineen väärin irtisanomisissa

Kun tuloksia tarkastellaan taustamuuttujien mukaan käy ilmi se, että alemmat toimihenkilöt ja eläkeläiset epäilevät muita useammin yritysten toimineen väärin irtisanomisissa. Keskusjärjestötaustan mukaan näitä kriittisiä äänenpainoja löytyy keskimäärää enemmän STTKn jäsenten keskuudesta.

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y13. ARVIOT YRITYSTEN YHTEISKUNTAVASTUUUSTA - MITEN MAAMME YRITYKSET TOIMIVAT NYKYISIN ERI ASIOISSA (%).

TNS Gallup Oy 2005 / PGraphics

Enemmistö suomalaisista ei usko yritysten tuntevan aitoa vastuuta työntekijöistään

Enemmistö (69 %) suomalaisista torjuu omalla kohdallaan sen, että he eivät välittäisi siitä miten yritys suhtautuu omaan henkilöstöönsä kunhan tuotteet ja palvelut ovat hyviä. Torjunta on jonkin verran vähentynyt vuodesta 2003 mutta on korkeammalla tasolla kuin vuonna 2001.

Valtaosa suomalaisista (79 %) ei myöskään haluaisi 'ostaa sellaisen yrityksen tuotteita tai palveluita, joka suhtautuu henkilöstöönsä välinpitämättömästi tai laiminlyö yhteiskunnalliset velvoitteensa'. Myös tämä näkemys on aavistuksen laimentunut suomalaisten keskuudessa vuoden 2003 syksystä ja asettunut samalle tasolle kuin vuonna 2001.

Enemmistö (68 %) kansalaisista ei usko yritysten tuntevan aitoa vastuuta työntekijöistään. Vajaa kolmannes (32 %) antaa yrityksille tässä asiassa tunnustusta. Epäusko yrityksiä kohtaan on tässä asiassa samalla tasolla kuin edellisessä tutkimuksessa syksyllä 2004 mutta edelleen suurempaa kuin vuonna 2001.

Palkitsemisen oikeudenmukaisuuteen löytyy luottamusta nuorten ja opiskelijoiden keskuudesta

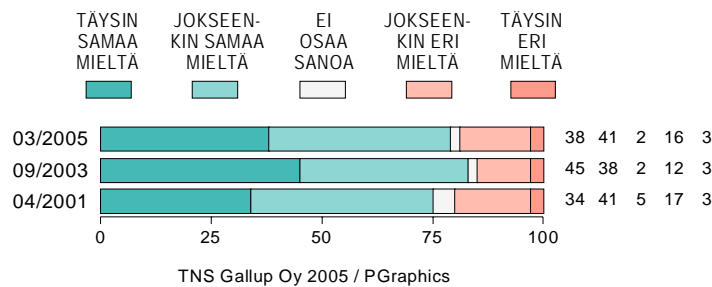
Enemmistö (62 %) suomalaisista torjuu ajatuksen, että 'yritykset maassamme palkitsevat työntekijöitä oikeudenmukaisesti niistä ponnistuksista, joita he tekevät yritysten kannattavuuden parantamiseksi'. Usko oikeudenmukaiseen palkitsemiseen on samalla tasolla kuin 2004 syksyllä mutta alempi kuin lähtökohtatilanteessa vuonna 2001.

Alemmat toimihenkilöt ovat kriittisimpiä eri ammattiryhmistä suhtautumisessa yritysten oikeudenmukaisuuteen työntekijöiden palkitsemisessa. Myös hyvin koulutetut suomalaiset ovat epäuskoisia. Suomalaisten yritysten oikeudenmukaisuuteen uskovat voimakkaimmin nuoret alle 25-vuotiaat ja opiskelijat.

Väittämän 'yritykset ajavat nykyisin vain omaa etuaan välittämättä yhteisestä hyvästä' hyväksyy kaksi kolmasosaa (74 %) suomalaisista. Enemmän kuin kolme neljästä (79 %) on sitä mieltä, että 'yritysjohdon puheet maltista ja uhrauksista ovat epäuskottavia, koska he ajavat vain itselleen lisäetuja'. Mielipide on hieman voimistunut aiemmasta.

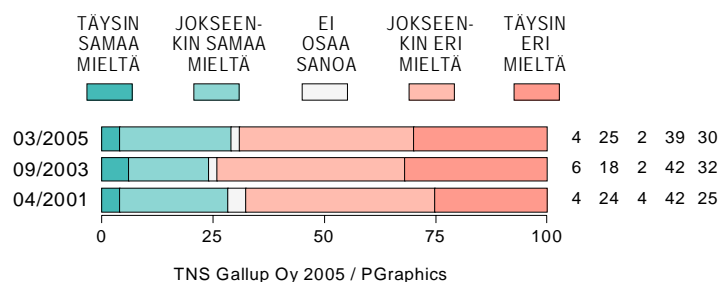
Työmarkkinailmasto 3/2005

Kuvio v09. "En halua ostaa sellaisen yrityksen tuotteita tai palveluita, joka suhtautuu henkilöstöönsä välinpitämättömästi tai laiminlyö yhteiskunnalliset velvoitteensa" (%).

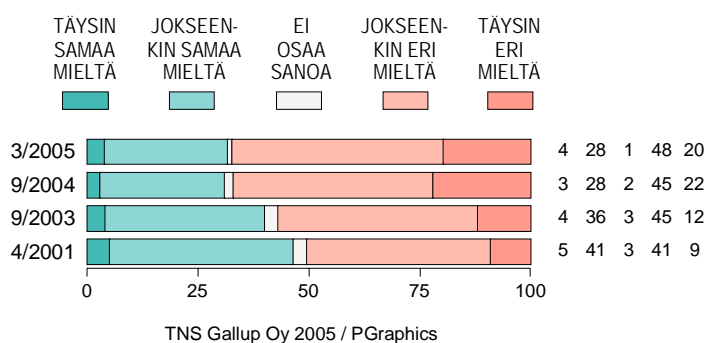
Työmarkkinailmasto 3/2005

Kuvio v10. "Mikäli tuotteet ja palvelut ovat hyviä en välitä siitä, miten yritys suhtautuu omaan henkilöstöönsä tai millaisia arvoja yritysjohto edustaa" (%).

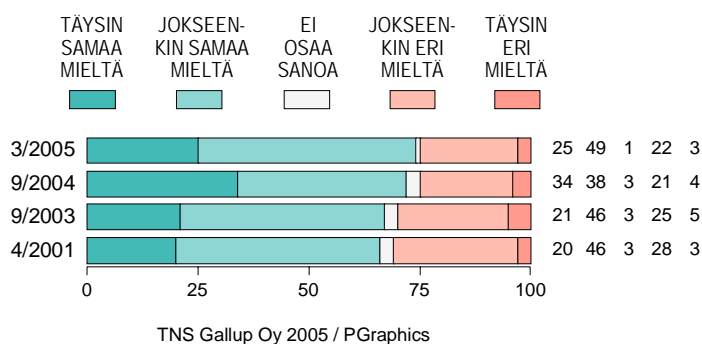
Työmarkkinailmasto 3/2005

Kuvio v8. "Yritykset tuntevat aidosti vastuuta työntekijöistään ja heidän työpaikoistaan" (%).

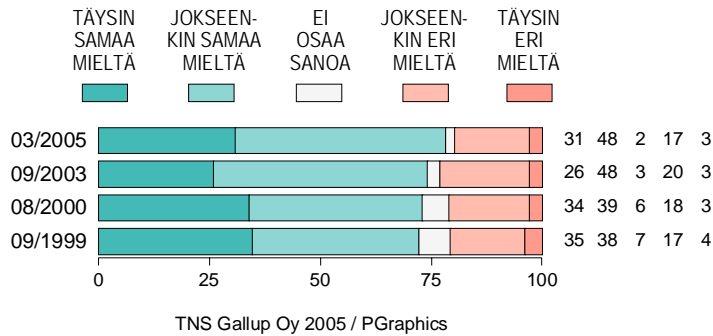
Työmarkkinailmasto 3/2005

Kuvio v07. "Yritykset ajavat nykyisin vain omaa etuaan välittämättä yhteisestä hyvästä" (%).

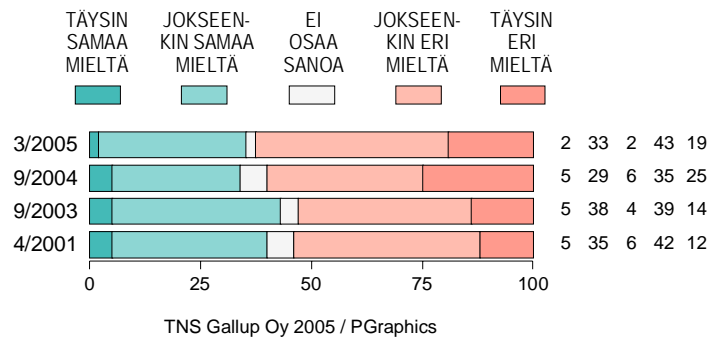
Työmarkkinailmasto 3/2005

Kuvio v05. "Yritysjohdon puheet maltista ja uhrauksista ovat epäuskottavia, koska he ajavat vain itselleen lisäetuja" (%).

Työmarkkinailmasto 3/2005

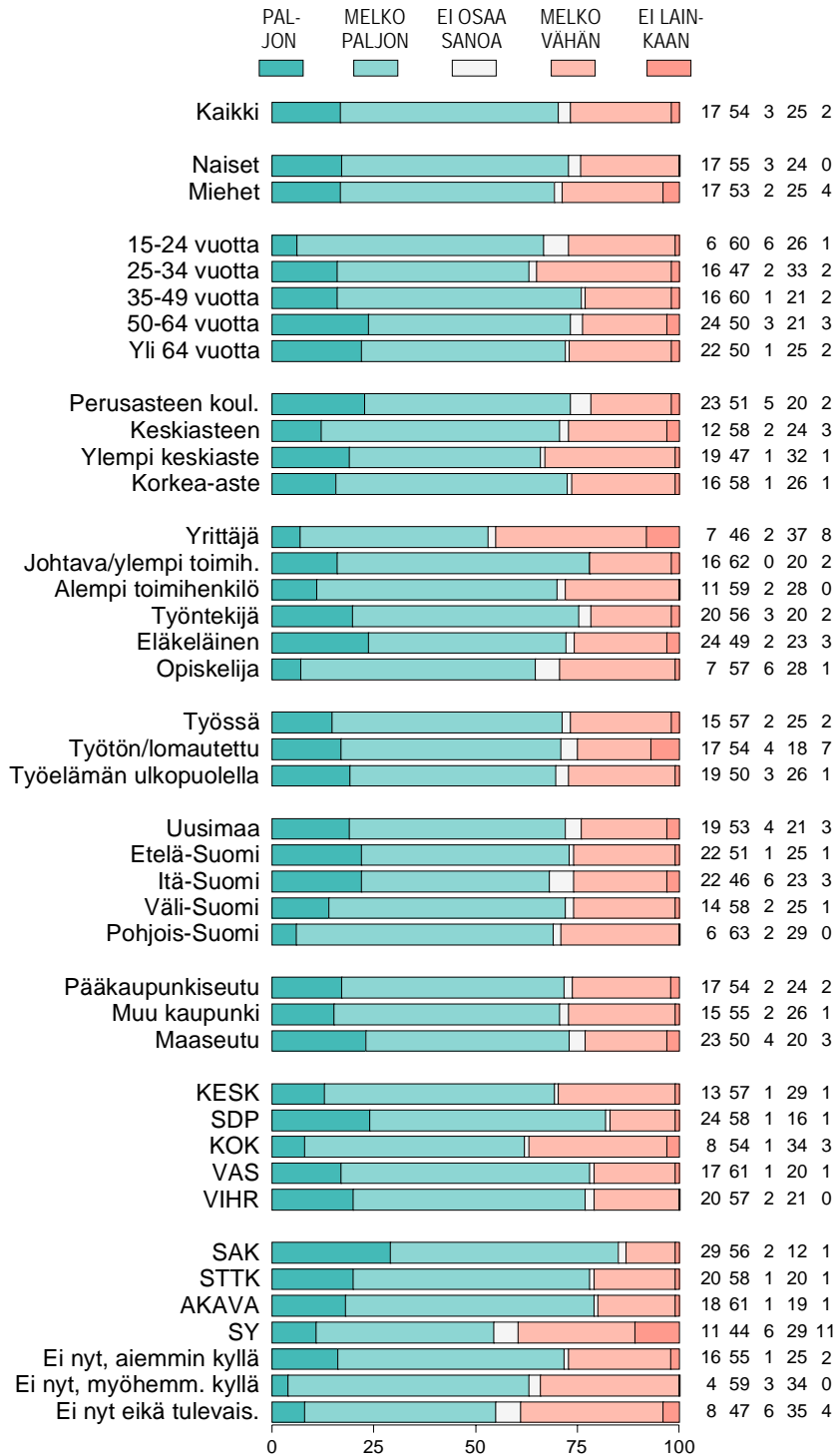
Kuvio v06. "Yritykset maassamme palkitsevat työntekijöitä oikeudenmukaisesti niistä ponnistuksista, joita he tekevät yritysten kannattavuuden parantamiseksi" (%).

LIITEKUVAT:

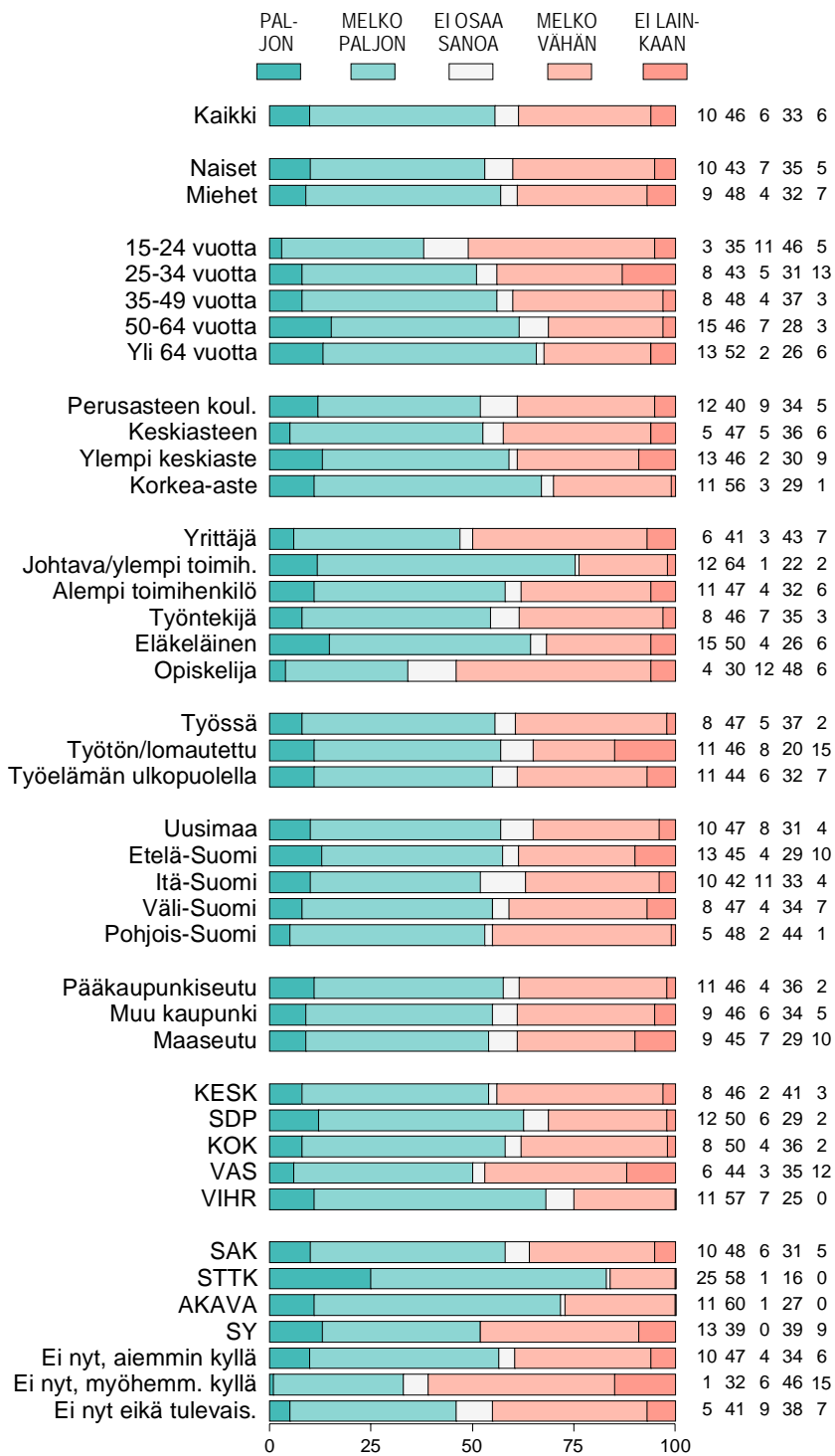
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y1-1. MISSÄ MÄÄRIN ARVOSTAA ERI ETUJÄRJESTÖJEN TYÖTÄ: SAK (%).

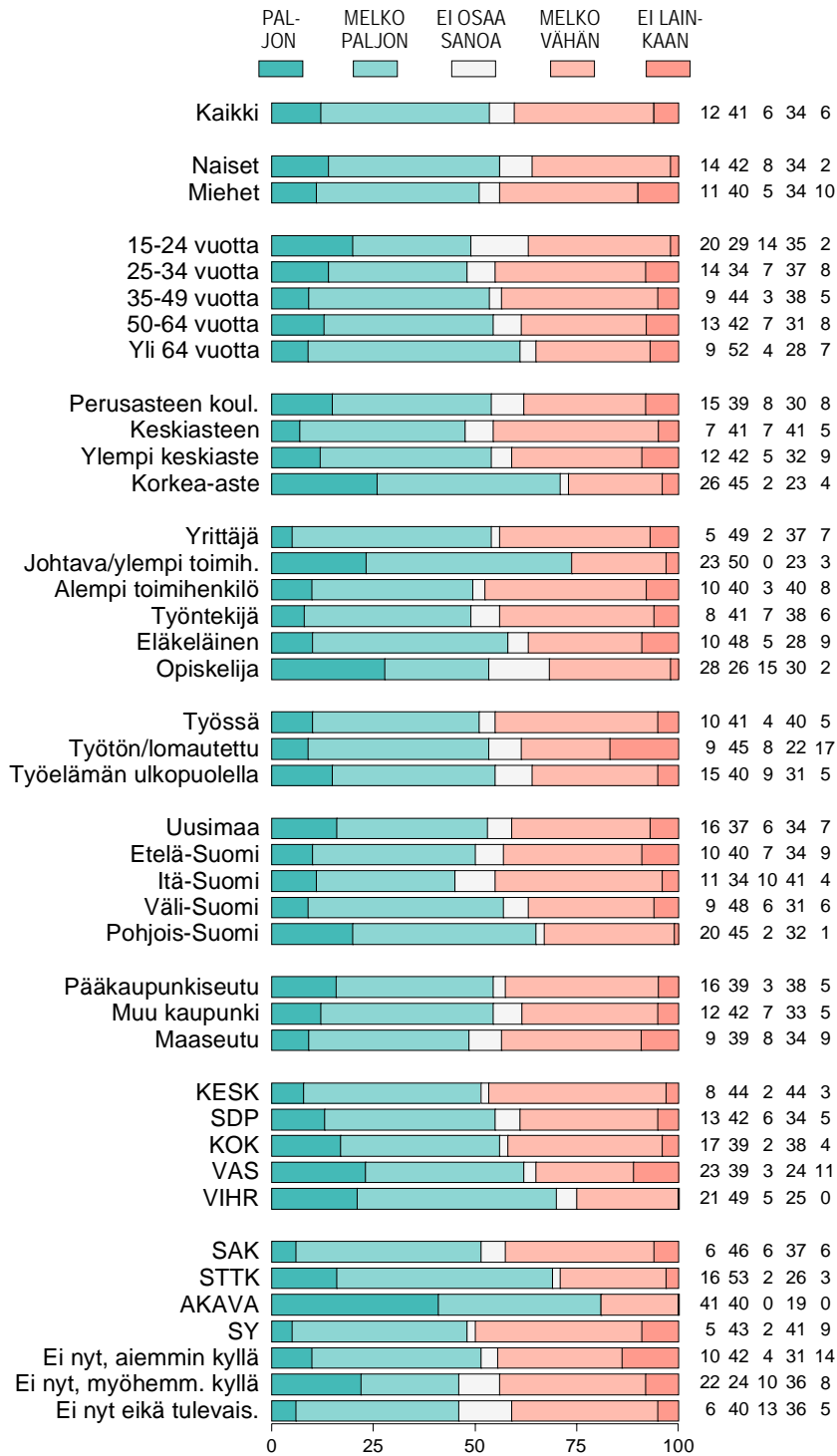
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y1-2. MISSÄ MÄÄRIN ARVOSTAA ERI ETUJÄRJESTÖJEN TYÖTÄ: STTK (%).

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y1-3. MISSÄ MÄÄRIN ARVOSTAA ERI ETUJÄRJESTÖJEN TYÖTÄ: AKAVA (%).

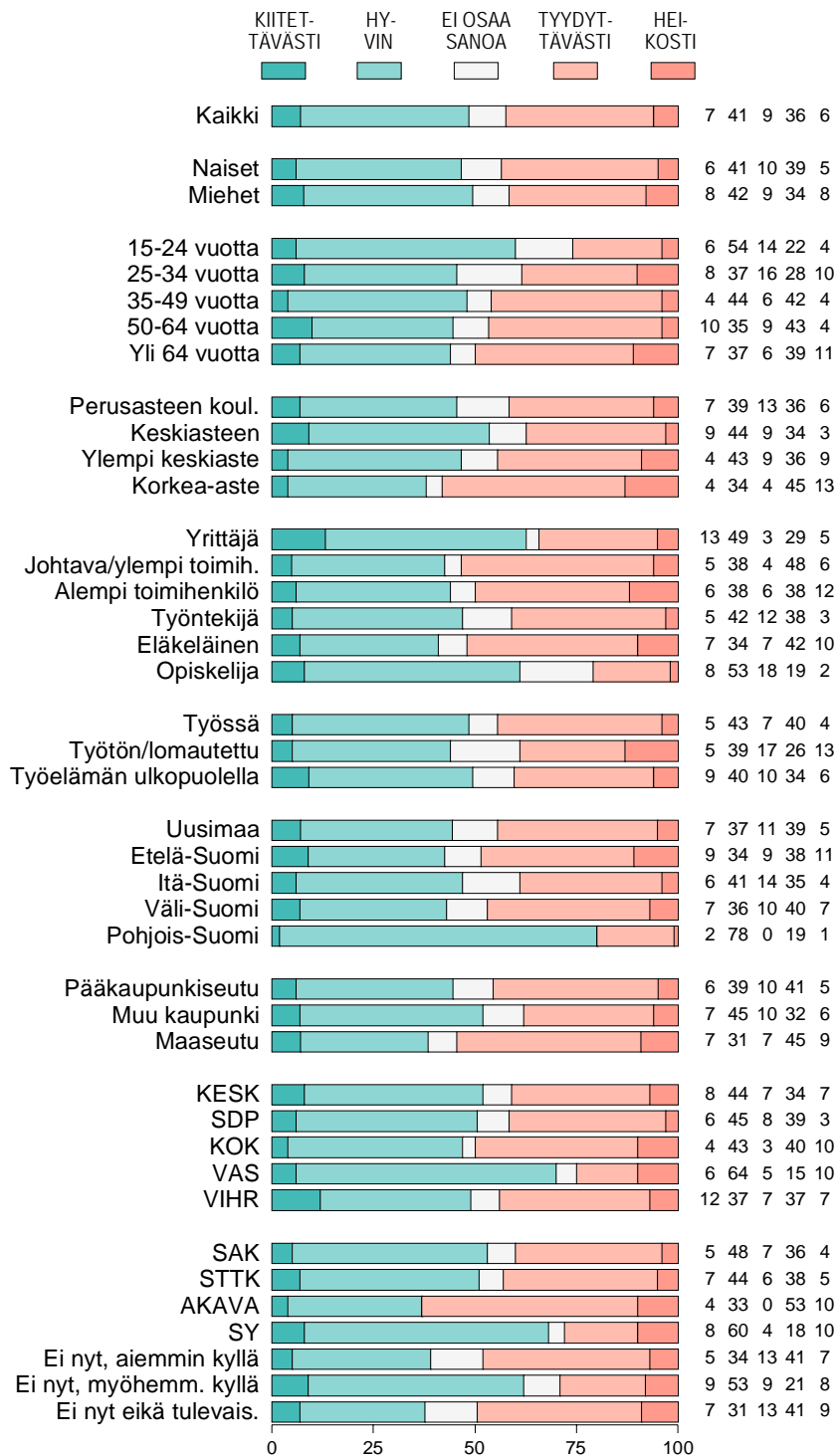

TNS Gallup Oy 2005 / PGraphics

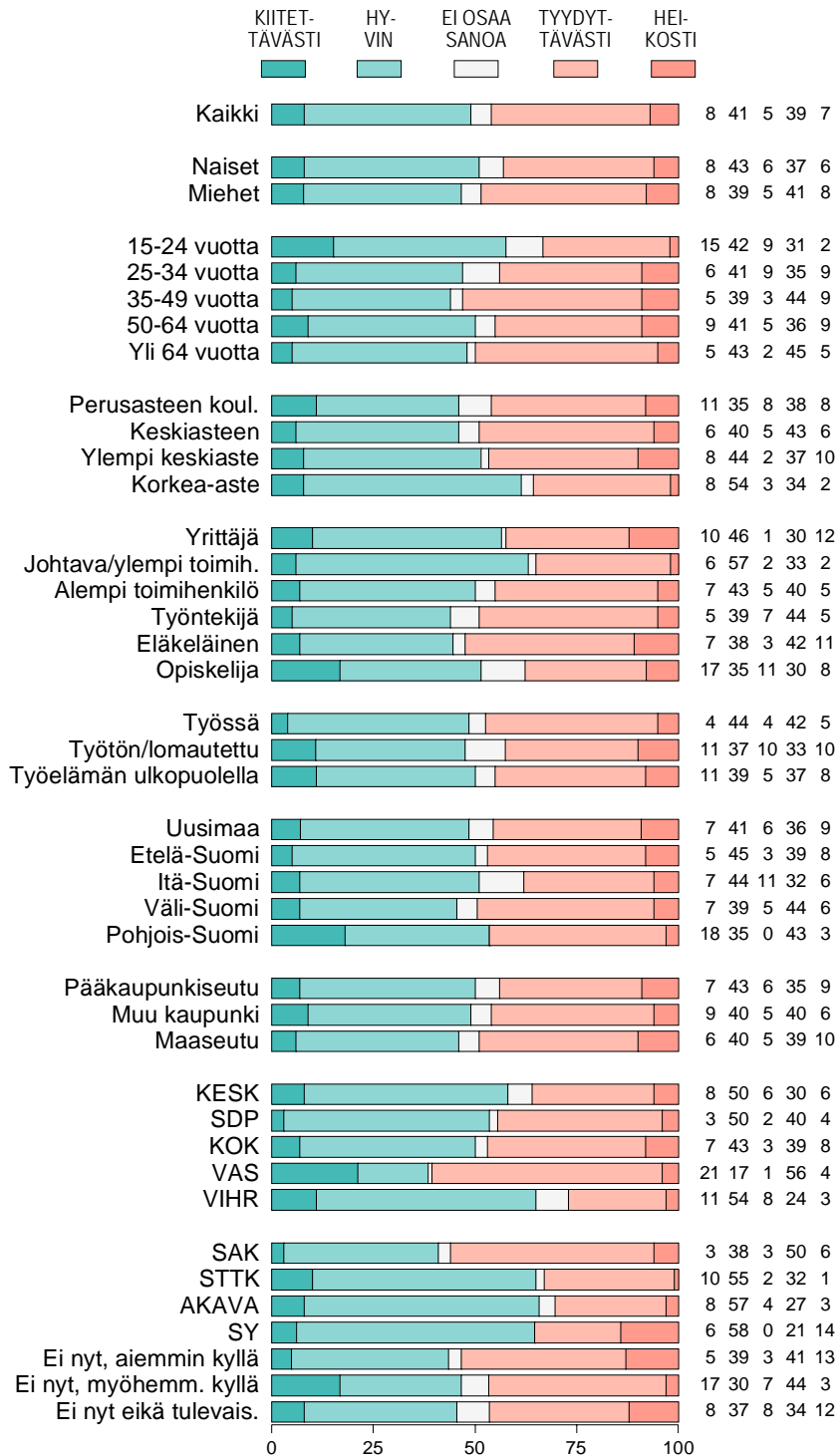
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y2-1. KUINKA PALKANSAAJAKESKUSJÄRJESTÖT OVAT ONNISTUNEET JÄSENKUNTANSA ETUJEN AJAMISESSA: AKAVA (%).

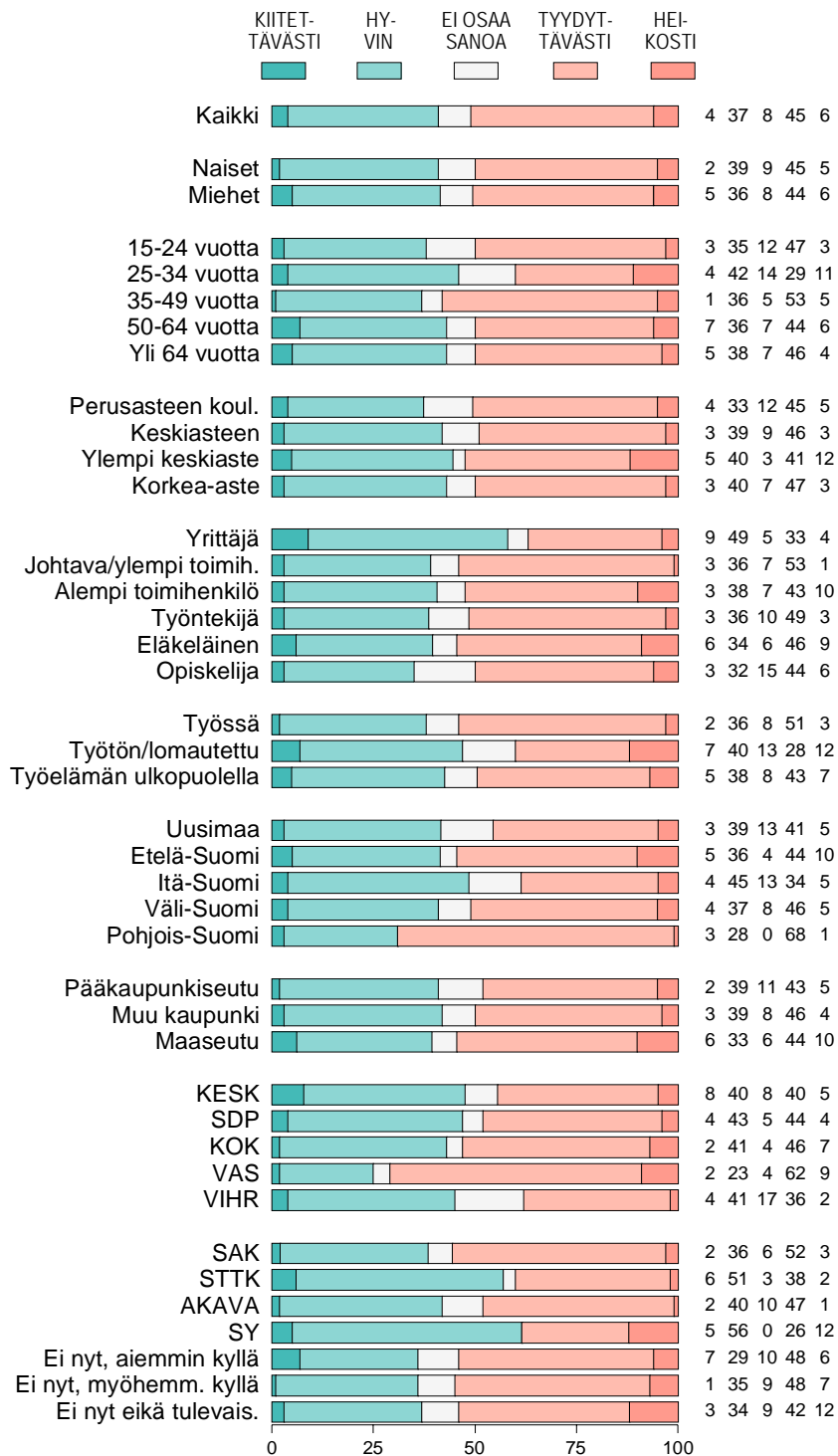
Työmarkkinapolitiittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y2-2. KUINKA PALKANSAAJAKESKUSJÄRJESTÖT OVAT ONNISTUNEET JÄSENKUNTANSA ETUJEN AJAMISESSA: SAK (%).

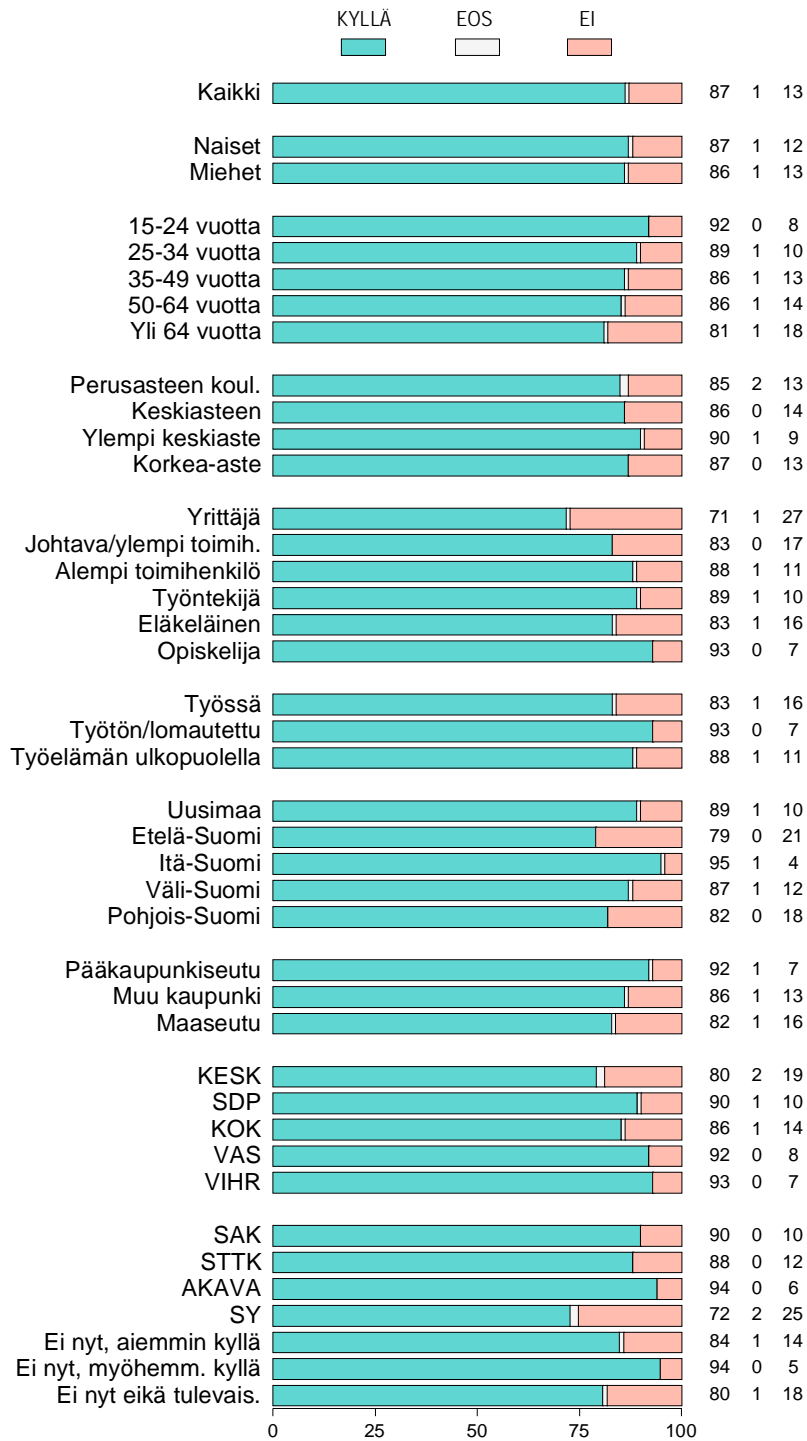
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y2-3. KUINKA PALKANSAAJAKESKUSJÄRJESTÖT OVAT ONNISTUNEET JÄSENKUNTANSA ETUJEN AJAMISESSA: STTK (%).

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

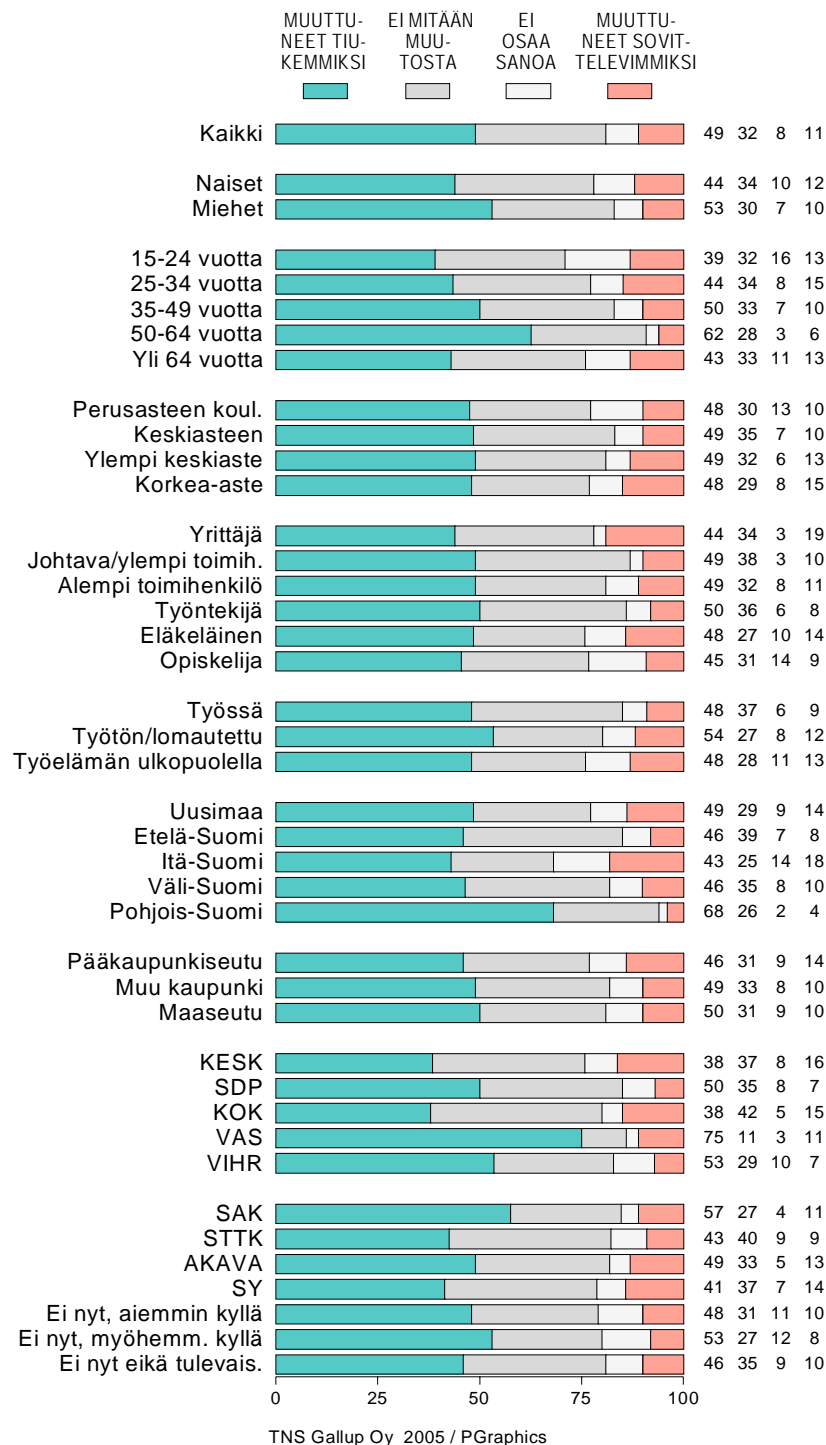
Kuvio y8-7. ONKO LAKKO OIKEUTETTU SEURAAVISTA SYIS-
TÄ: KUN TYÖNANTAJA YKSIPUOLISESTI PYRKII
HEIKENTÄMÄÄN TYÖNTEKIJÖIDEN TYÖOLOJA (%).

TNS Gallup Oy 2005 / PGraphics

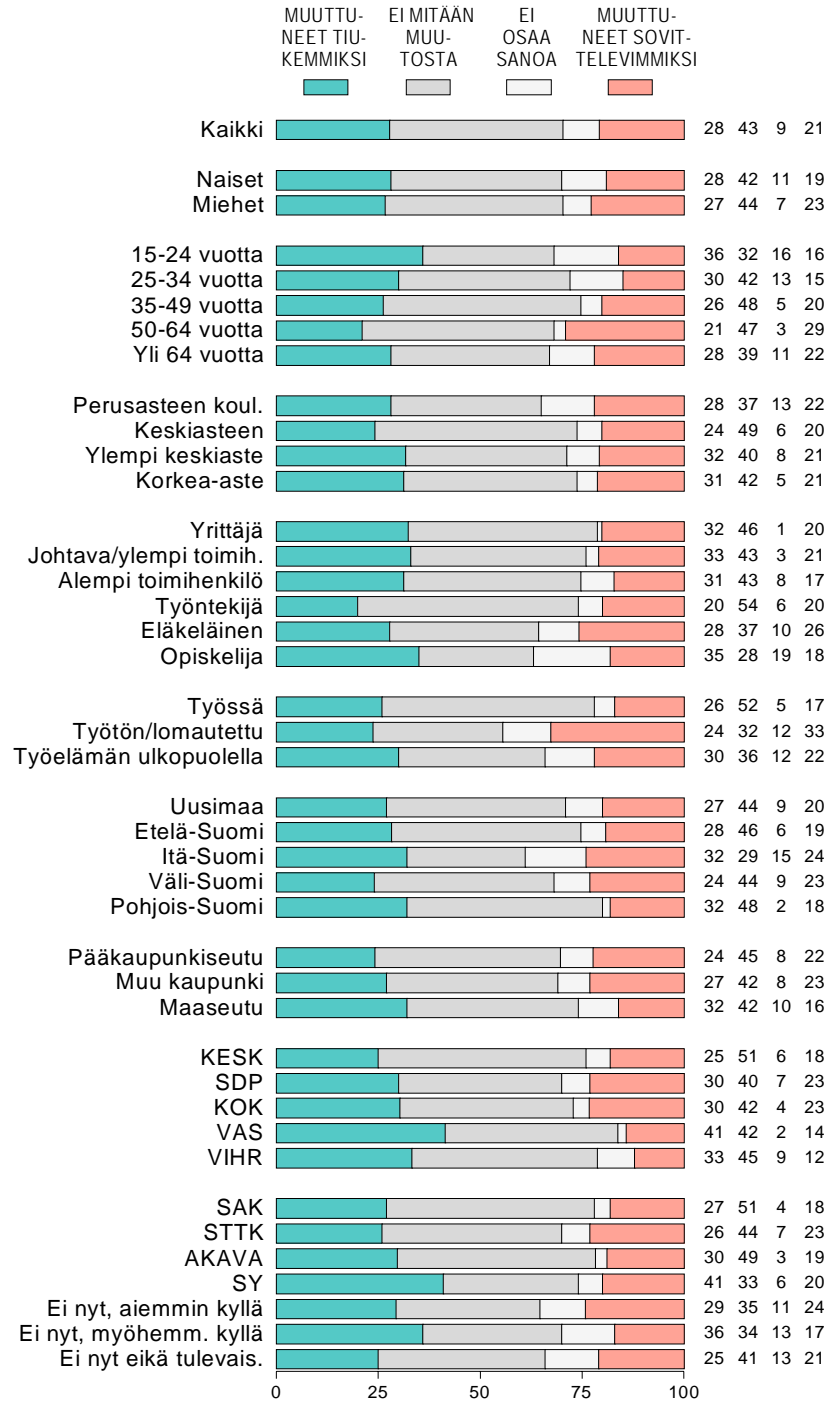
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y9-1. ARVIOT TYÖMARKKINOIDEN ILMAPIIRIN MUUTTUMISESTA: TYÖNANTAJAJÄRJESTÖJEN VAATIMUKSET JA ASEENTEET AMMATTIYHDISTYSLIIKETTÄ KOHTAAN (%).

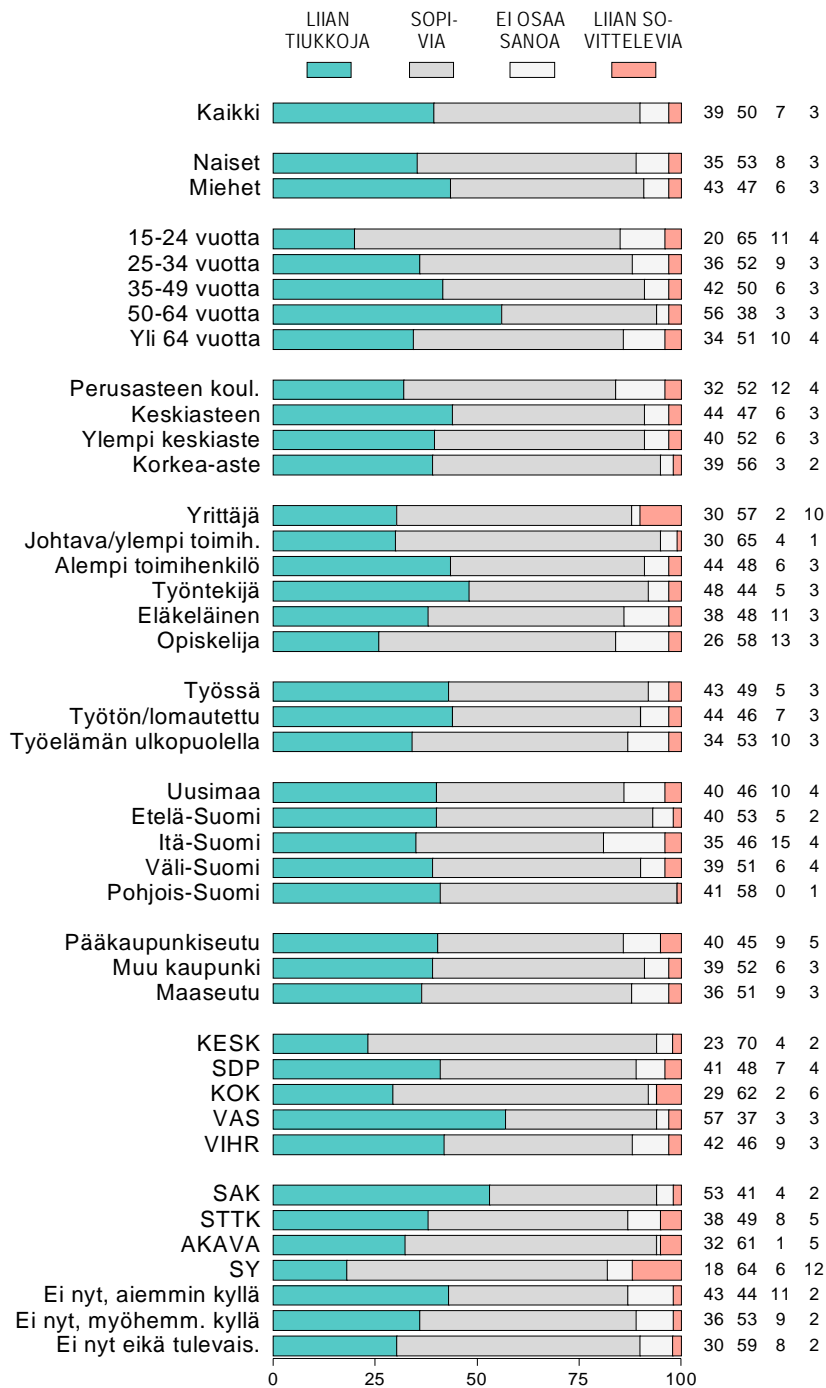
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y9-2. ARVIOT TYÖMARKKINOIDEN ILMAPIIRIN MUUTTUMISESTA: AMMATTIYHDISTYSLIIKKEEN VAATIMUKSET JA ASEENTEET TYÖNANTAJAJÄRJESTÖJÄ KOHTAAN (%).

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

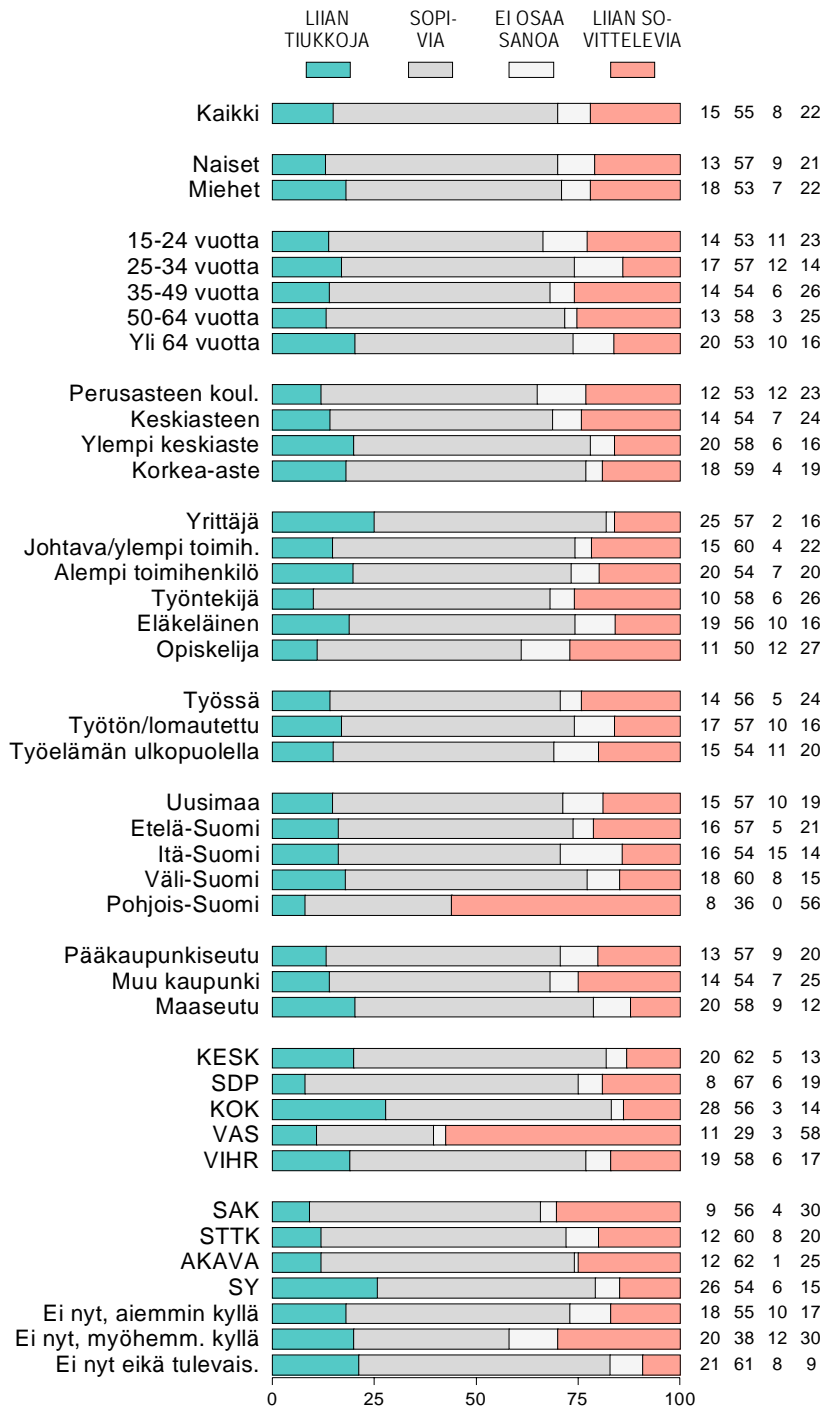
Kuvio y10-1. ARVIOT TYÖMARKKINAOSAPUOLTEN VAATIMUKSISTA TÄLLÄ HETKELLÄ: TYÖNANTAJAJÄRJESTÖJEN VAATIMUKSET JA ASEENTEET AMMATTIYHDISTYSLIIKETTÄ KOHTAAN (%).

TNS Gallup Oy 2005 / PGraphics

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y10-2. ARVIOT TYÖMARKKINAOSAPUOLTEN VAATIMUKSISTA TÄLLÄ HETKELLÄ: AMMATTIYHDISTYSLIIKKEEN VAATIMUKSET JA ASEENTEET TYÖNANTAJAJÄRJESTÖJÄ KOHTAAN (%).

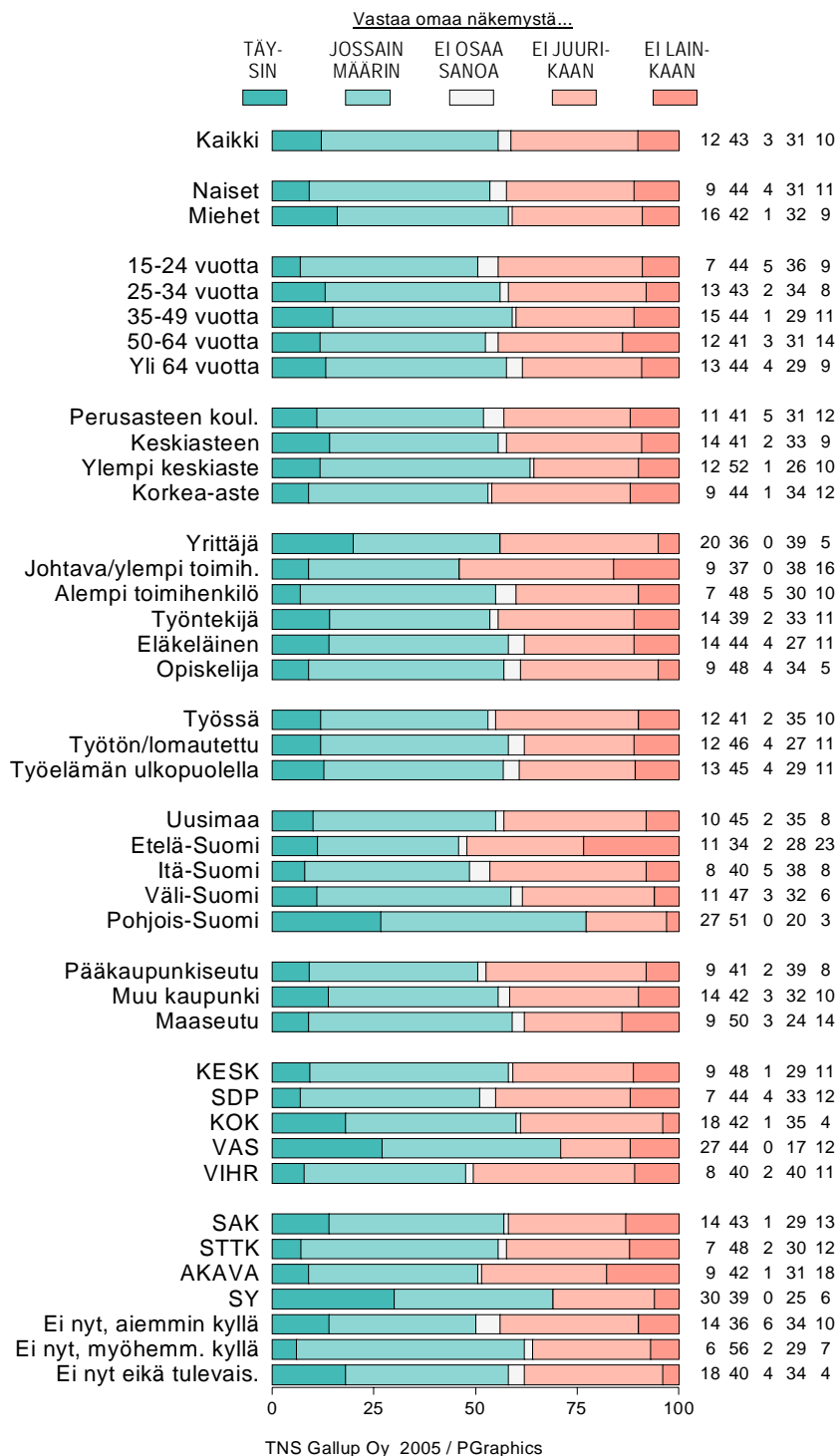

TNS Gallup Oy 2005 / PGraphics

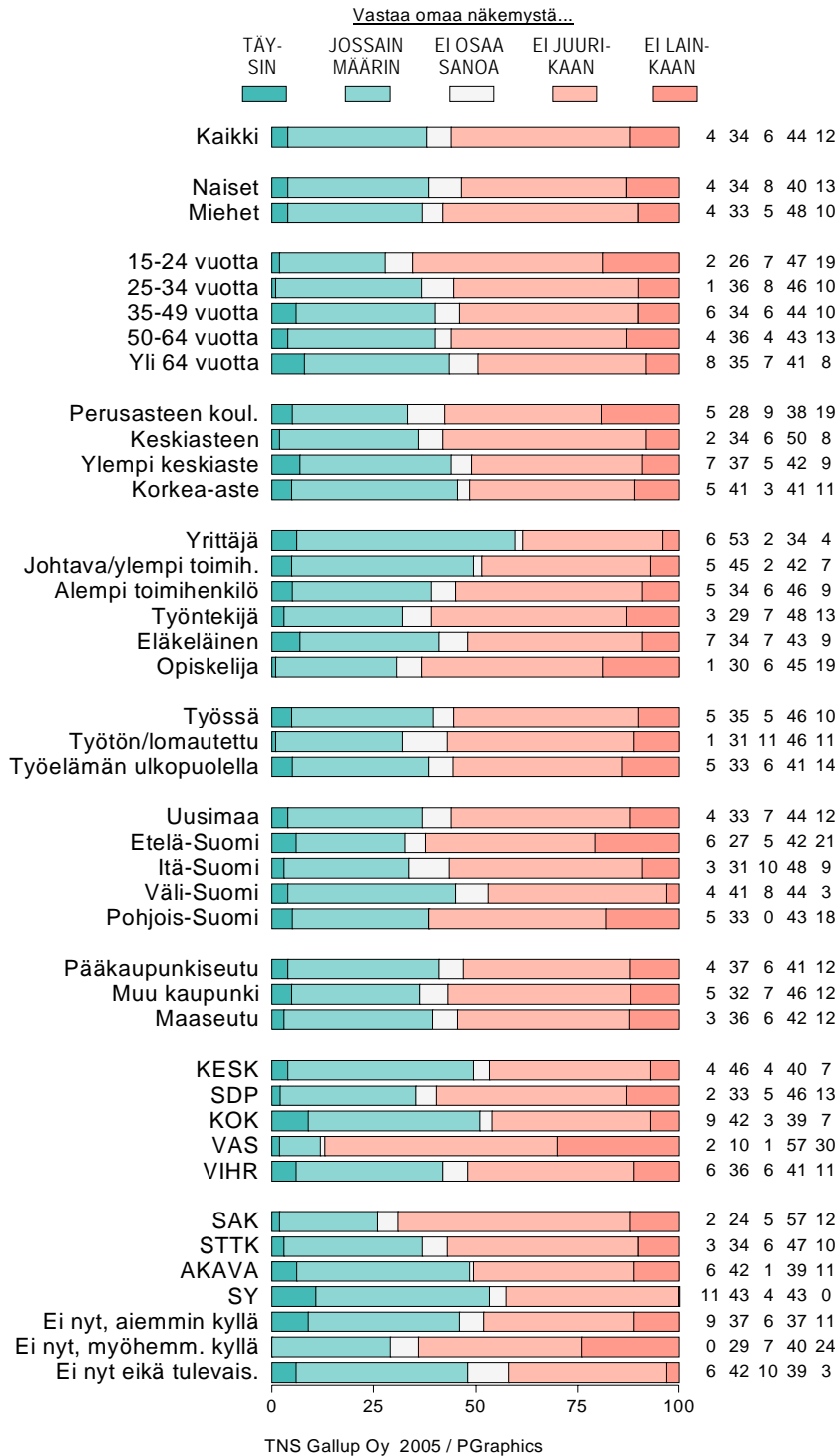
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y11-2. NÄKEMYKSET TYÖMARKKINA- JA SOPIMUSJÄRJESTELMÄSTÄ: AIKANSÄ ELÄNYT JÄRJESTELMÄ, JOUTAA SUUREEN REMONTTIIN (%).

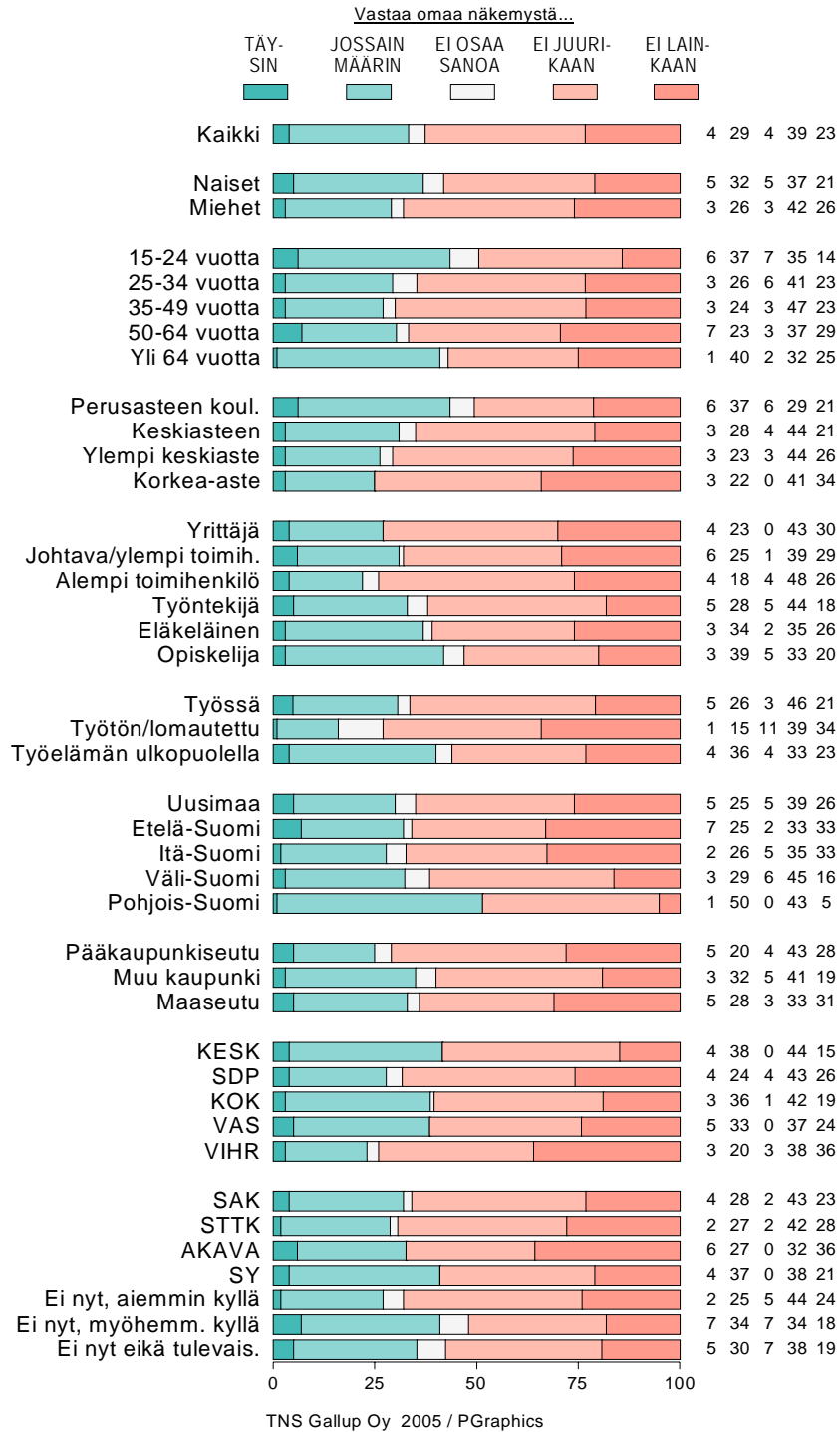
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y11-10. NÄKEMYKSET TYÖMARKKINA- JA SOPIMUSJÄRJESTELMÄSTÄ: RAJOITTA A LIIAKSI MARKKINOIDEN VAPAUTTA (%).

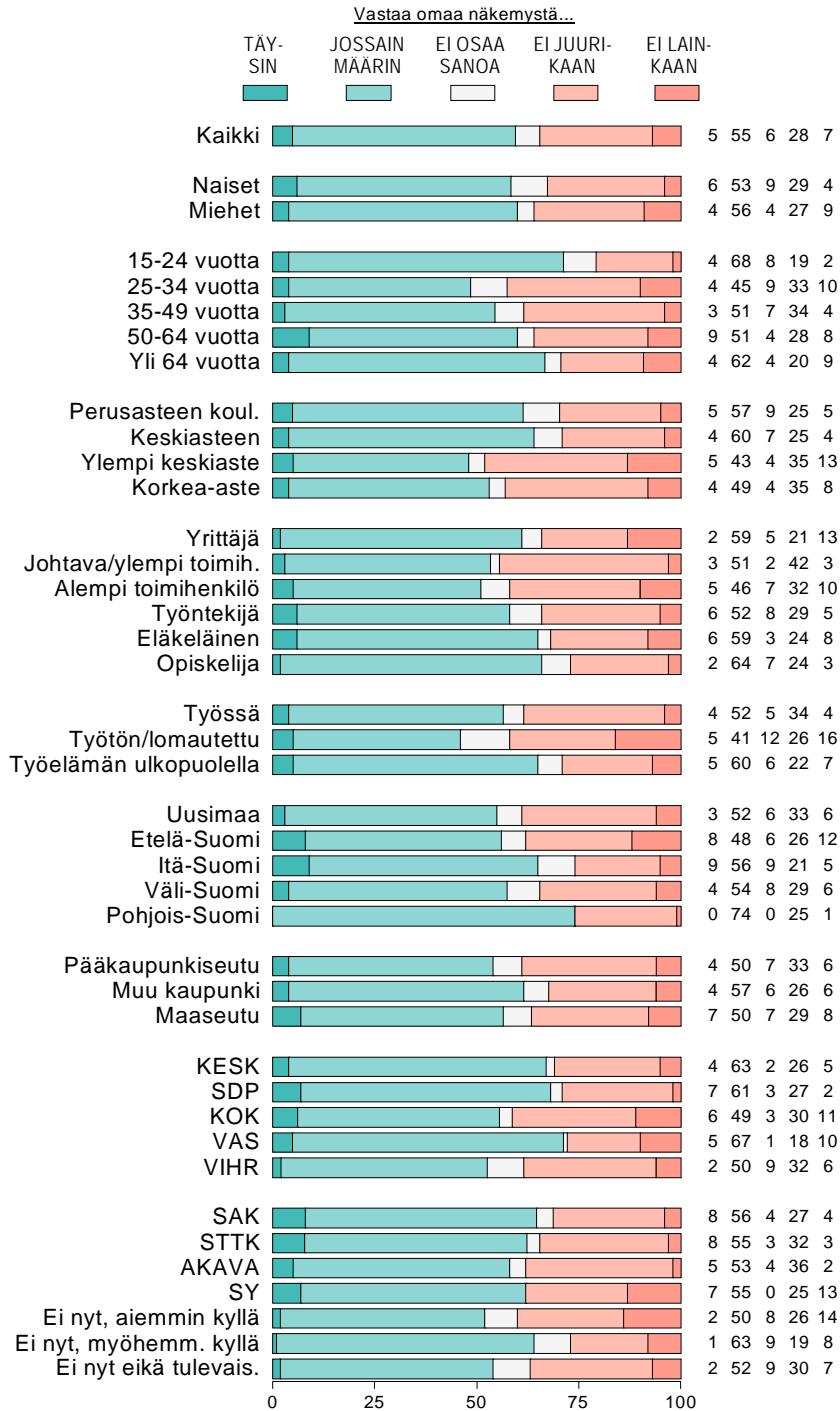
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y11-11. NÄKEMYKSET TYÖMARKKINA- JA SOPIMUSJÄRJESTELMÄSTÄ: TASOITTAAMAA LIIKAA ERI VÄESTÖRYHMIEN TULO- JA HYVINVOINTIEROJA (%).

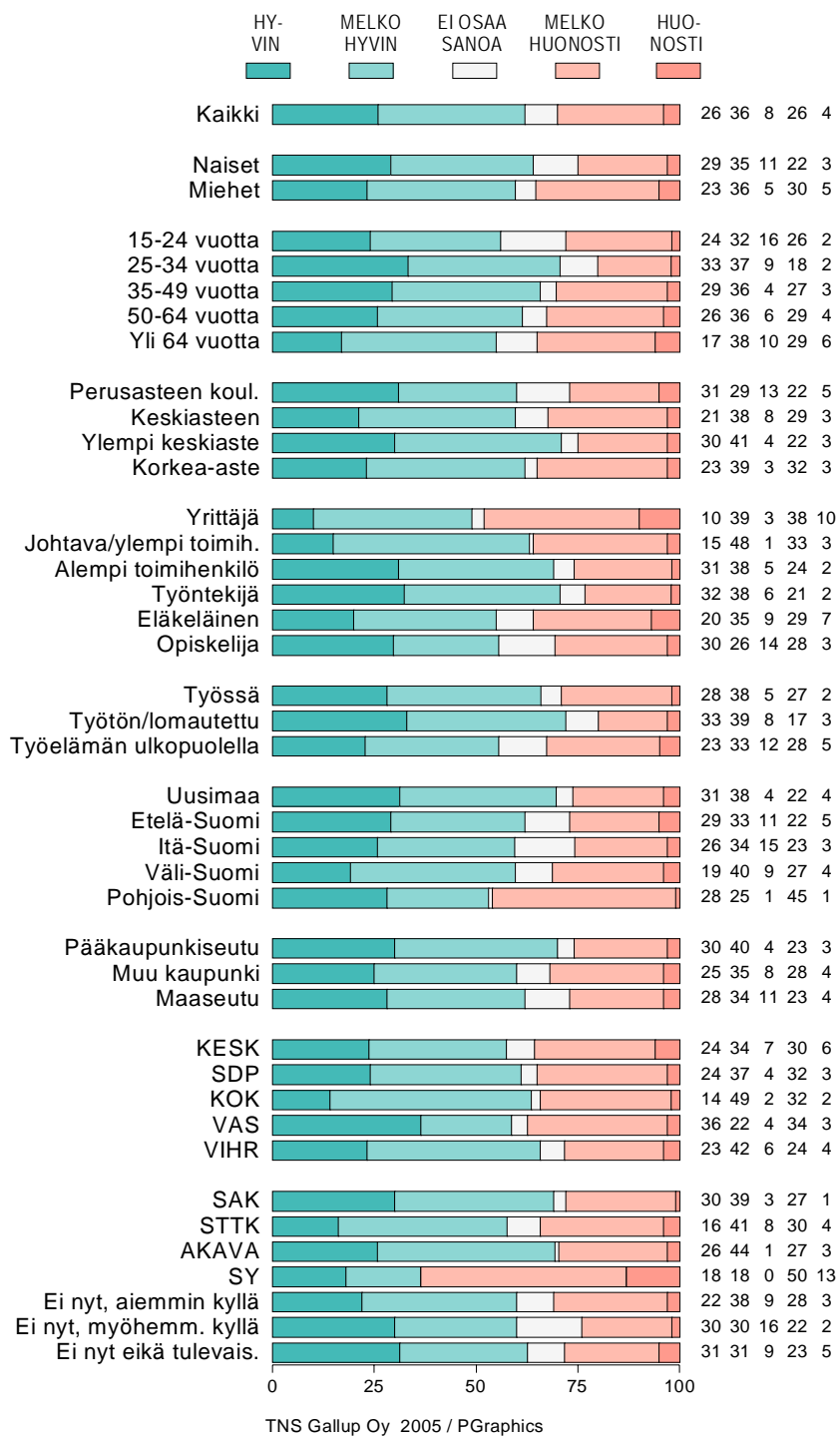
Työmarkkinapolitiittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y11-13. NÄKEMYKSET TYÖMARKKINA- JA SOPIMUSJÄRJESTELMÄSTÄ: ON OSOITTANUT KYKYNSÄ UUSIUTUA MUUTTUVISSA OLOISSA (%).

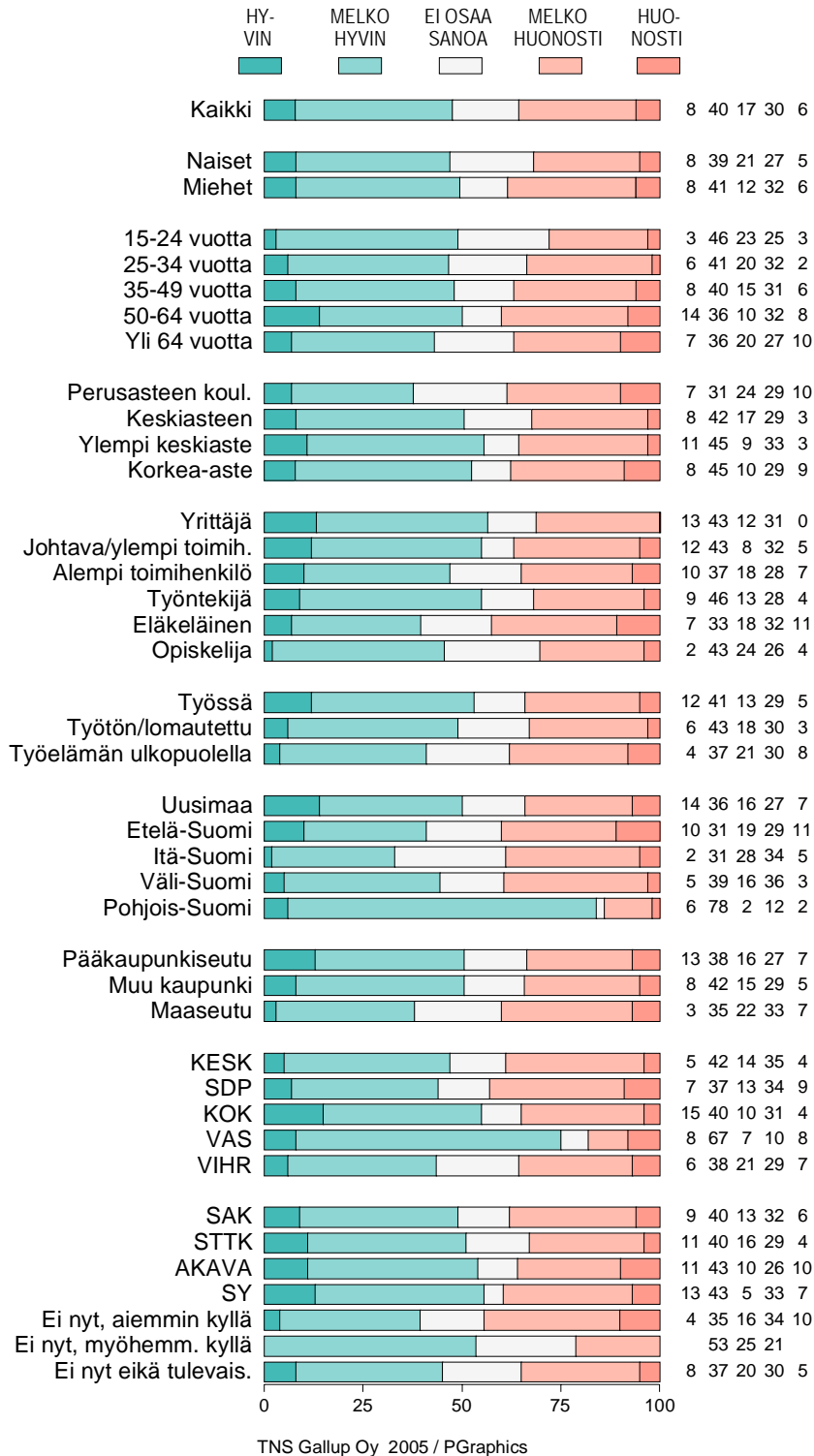
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y12-4. TUPO-RATKAISUN LUONNEHDINNAT: PALKANKOROTUKSET OLIVAT LIIAN ALHaisia (%).

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio y12-11. TUPO-RATKAISUN LUONNEHDINNAT: PAIKALLISEN SOPIMISEN MAHDOLLISUUS JÄI LIIAN VÄHÄLLE (%).

TNS Gallup Oy 2005 / PGraphics

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 3/2005

Kuvio 14-6. "Yritykset maassamme palkitsevat työntekijöitä oikeudenmukaisesti niistä ponnistuksista, joita he tekevät yritysten kannattavuuden parantamiseksi" (%).

